

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

VOL. I. సంపుటము ౧ } చెన్న పట్టణము 1914 సం॥ జూలై నెల 20 వ తేది సోమవారము. } No. 95 సంచిక ౯౫

శ్రీరామదాసుచరిత్రము

ఇయ్యది కొండపల్లెయ నెడి గ్రామమునందు జన్మించి భద్రగిరియందు కైంకర్యముజేసిన గోపన్న యను పేరుగల రామ దాసుగారి వైభవమును తెలుపుచున్నది. ఇతను నియోగి బ్రాహ్మణుడు, శ్రీరామభక్తుడు. ఇంక భద్రాచలమహావృద్ధ్యమును గోపన్నకు కలీరుద్దాడు రామదాసుమంత్రము నుపదేశించుటయు శ్రీరాములవారి యనుగ్రహమువలన భద్రాచలమున తానీడు తహశీల్ పని నిచ్చుటయు, తహశీల్ పనిలో తాను సర్కారువైకమును వసూలుచేసి శ్రీరామచంద్రుని ప్రాకారముంటపములు నిర్మించుటయు, బ్రాహ్మణసంతర్పణచేయుటయు, మొదలుగాగల విషయములుగలవు. ఇట్లు తానీడువైకమును ఆదేశింపవచ్చును లేదనగా వారు చెరసాలయం దుంచెరి. అందు పదరానికప్తములననుభవించి తుదకు శ్రీరామనిధ్యానించుచు ప్రాణమును త్యజించుటకు నిశ్చయించెరి. శ్రీరామలక్ష్మణులు ఆరులక్షలవరహాలు తానీడుకు ఆరాత్రి తీసుకొనివచ్చి ఇచ్చి రక్షింపుచు కొని, శ్రీరామదాసుగారి కిప్పించి అంతర్ధానమైరి, తానీడు ప్రాంతకాలమున వైకమునుజూచి సంతోషించి శ్రీరామదాసువారిని పిలువనంపి ఆరులక్షలవరహాలను వారికి యిప్పించి శ్రీభద్రగిరియందు శ్రీరాములవారికి కైంకర్యమును జేయవని ప్రార్థించి సమీపమున నుండు గ్రామములను కూడా శ్రీరాములవారికి మాన్యముగా నొసంగెను. తానీడుతురకగా నుండినను భగవత్ప్రీతిగా తానుమట్ల లభ్యమనస్కుడై రామదాసు వారిని తమిళపురిని అనేకవిధములుగా ప్రార్థించెను. శ్రీరామదాసుగారు భద్రగిరి యందు శ్రీరాములకు ఒహవిధముల కైంకర్యములను జేసి వారు పంపిన దివ్యవిమానము నారోపించి, పునరావృత్తిరహితమైన మోక్షసామ్రాజ్యపదవిని పొందిరి. ఇందు భగవద్భాగవతులందరుమారు ఆనందించుటకై భద్రగిరియందు ప్రస్తుతముండు ఆలయమును, అందలి సీతా రామ లక్ష్మణుల ప్రతిమయు, రామదాసువారు కలీరువద్ద పొందిన నుపదేశమును, రామదాసునకు తానీడు తహశీల్ పని నిచ్చుటయు, రామదాసును భటులు తానీడుకడకు కట్టి తెచ్చుటయు, శ్రీరామ లక్ష్మణులు తానీడుకు ప్రత్యక్షమై ఆరులక్షలు తెచ్చియిచ్చుటయు, శ్రీరామలక్ష్మణులు తానీడువేషధారులై రక్షింప రామదాసునకు యిచ్చుటయు, రామదాసువారు ఆరులక్షలవరహాలును శ్రీరాములవారికి యిప్పించి కైంకర్యముచేయుటయు మొదలుగాగల అతి సుందరమైన 8 పటములును జేర్చబడి మేలైనకాలికో బైండు చేయబడియున్నది. దీనివల రూ. 0-12-0

వలయువారు:— ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అన్డ్ కంపెని, బ్రాడ్వే, మద్రాస్.

దినపత్రిక

—(౧)—

ప్రతిదినము 10 పుటల విషయ ముండును.
చందా సం॥ నకు రూ. 12-0-0.
6 మాసములకు రూ. 6-4-0.
3 మాసములకు రూ. 3-4-0.
1 మాసమునకు రూ. 1-2-0.

పత్రికయం దీక్రింది విషయము లుండును.

ఆంధ్రోద్యమము.

ఆంధ్రోదేశభూదయమునకు సాధనభూతములైన రాజ్యాంగ వ్యవస్థలు, విద్యావ్యాపనము, వ్యవసాయవాణిజ్యవ్యవస్థలు, భాషాభివృద్ధిమొదలగు సకలోద్యమము లీపత్రికయందు స్వతంత్ర విధమున విపులముగా విమర్శింపబడును.

వార్తావళి.

ఆంధ్రోదేశవార్తలు, పరరాష్ట్రవార్తలు, విదేశీవార్తలు, మొదలగు సమస్తవార్తలను సకాలమున సంగ్రహముగఁ బ్రచురింపబడును. ఆంగ్లపత్రికాపేక్ష లేకయే సమస్తవార్తలను మెంటనేదీని యందు జదువుటకు వీలుండును. ఆంధ్రోదేశవార్తావళిని సమకూర్చుటకై ప్రత్యేక ప్రతినిధు లేర్పాటు చేయబడుదురు.

చిత్రపటములు.

ప్రసిద్ధపురుషులయొక్కయు విషయములయొక్కయు స్థలములయొక్కయు చిత్రపటములును, చమత్కారచిత్రపటములును జనరంజకముగ ముద్రింపబడుచుండును.

రాజ్యాంగవ్యవస్థలు.

నిరంకుశాధికారమును తగ్గించుటకును ప్రజాతంత్రమును వృద్ధిచేయుటకును సాధనభూతములైన గ్రామవ్యవస్థలు, స్థానికపరిపాలనావ్యవస్థలు, రాష్ట్రీయవ్యవస్థలు, సార్వభౌమికపాలనావ్యవస్థలు, శాసనసర్వరాజసభల వ్యవహారములు నుచితరీతిని స్వతంత్రవిధమున దీనియందు జర్పింపబడును.

మతసాంఘికచర్యలు.

జాతిమతపక్ష పాతమునుబాసక సకలమతావలంబములును, అన్నిజాతులవారును, భిన్నాభిప్రాయములను గలవారును సభివృద్ధినిబొందుటకుదగిన యుద్ధారభావములును నాదర్శములును నిష్పక్షపాతబుద్ధితో వ్యక్తీకరింపబడును.

హైకోర్టుతీర్పులు.

జనోపయోగములైన క్రొత్త హైకోర్టుతీర్పులు, బోర్డునిర్ణయములు, క్రొత్త చట్టములు, ధర్మశాస్త్రమునకు సంబంధించిన ముఖ్యాంశములును పత్రికయందు విరళముగా దెలుపబడుచుండును.

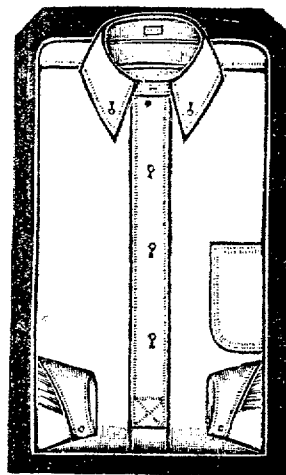
వ్యవసాయవాణిజ్యములు.

వ్యవసాయశాఖవారు చేయు విమర్శనలు, స్వదేశపరదేశముల లోని నవీన వ్యవసాయపద్ధతులు, యంత్రసాధనములు, లాభకరమైనపరిశ్రమ వ్యాపారములు, పరపతి సంఘములు, వానివలన గలుగులాభములు బహుధరలు మొదలగు విషయములు విరళముగా దెలుపబడును.

గ్రామవ్యవస్థలు.

గ్రామముల సుఖిష్టిత కవసరమైన గ్రామపాలనము, పంచాయతీసభలు, పరపతిసంఘములు, గ్రామపారిశుధ్యము, వైద్యసహాయము, పనము మొదలగు విషయములు చర్చింప

ట్విల్ వస్త్రములు.

మొదటి కుటుంబ ట్విల్ వస్త్రము
డబ్ల్యు 1-కి రు. 13-8-0
రెండవ కుటుంబ, 12-0-0
సాధారణ కుటుంబ 10-8-0
ఇంట్లో రంగులు
వస్త్రము 1-కి రు. 2-4-0
వ్రాయు న కత్తును
మీరచేత చూపుకొలత
యెంతో, చూపు నన్ని
అంగుళముల వ్రాయ
వలయును.

మీ యూరికి దగ్గరనున్న రైల్వేస్టేషను పేరు వ్రాయుడు.
లండను ప్రేసింగు కంపెని,

87/88 రతనబజారుపీఠి, మద్రాసు.

LONDON TRADING CO

37/38 Rattan Bazar Road, Madras.

గ్రంథ ప్రచురణములు.

ఆంధ్రభాషయందు ప్రచురింపబడు ముఖ్య గ్రంథములు పండితులచే జక్కగా విమర్శింపబడి భాషాభ్యుదయమునకును జ్ఞానాభివృద్ధికిని దగినసాధనములు సూచింపబడును.

ఆమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము.

సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

తలమెప్పుల మాన్పును. వాయుప్రసోప్త బొప్పులు పార్శ్వపుమెప్పుల బారదోలును. పోట్లపోగొట్టాడు వనమూలికలచే హిందూదేశదుంగు

తయారుచేయబడు మంచినందు.

సువాసనగలిగియుండును.

దీనిని విదేశములలోకూడ వాడుచున్నాము.

పంచభాషచిటి చూచినానిన మోసము గలుగును.

నం. 212, మద్రాసు.

చిరునామా:—ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, పో

ఇందుమతి పరిణయము.

ఇది యొక చక్కని కావ్యము. అజమహారాజు యొక్క వివాహపు కథ. సుప్రసిద్ధుడైన కుమార ధూర్జటి మహాకవి ప్రణయము. శ్రీనరసింహాపు రాచూరికలము. కవిత్వ పేరిట చిత్తరంగిణి ప్రముఖము లెద్దరచిత పీఠికాలంకృతము.

వెల రూ. 0—10—0.

ఆంధ్రపుస్తక భాండాగారములకెల్ల నుచిత ముగను తదితరులకు వైమూల్యమునకును బంప బడును.

వలయువారు :—

**THE HEAD CLERK,
Musunur Estate,
NUZVID. (Kistna Dt.)**

అని వ్రాసినచో బడయగలరు.

కుర్చీలు, మంచములు, బీరువలు.

మాకర్త మీయింటి నలంకరించు సామానులన్నియు సులభక్రయమునకు దొరకును. చెన్నపట్టణములో మాకంపె చవుకగా నమ్మువారు లేరు.

మడత కుర్చీ	1-కి	1-2-0
కాక్చన్ కుర్చీ సాదా	"	2-2-0
డిటో చేతులుగలది	"	8-12-0
ఇనుపమడత మంచము కాక్చన్ గలది సింగిల్		10-0-0
డిటో స్ప్రింగుది		18-8-0
మట్టరకం స్ప్రింగు		12-0-0
స్ప్రింగుతో టాపు సయితముగల ఇనుపమంచము (సింగిలు)		16-8-0
బీరువలు 8x4 అడుగులు		17-0-0
డిటో 5x8 28-0-0	డిటో మేలురకం	80-0-0
పడకకుర్చీ అనే సోఫా కుర్చీ పేముది		8-8-0
క్యాటలాగలో అనేక సామానులు గలవు. వ్రాసిన వారికి పంపెదము.		
పి. ఎస్. హిన్నస్వామి ప్రింట్స్ అండుసన్		
కాలిఫోర్నియా 41/42 రాటన్ బజారుకిది, మదరాసు		

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు,

ఆయుర్వేదాశ్రమ గ్రంథమాల.

విక్రయమునకు సిద్ధముగనుండు గ్రంథములు.

1. మాధవనిదానము:—నకలలోగమలను గుర్తించుటకు వైద్యులకు మిగుల సుపయోక్తమగు గ్రంథము. వెల 3-0-0
2. పథ్యాపథ్యము:—ప్రతిరోగమునకును పథ్యములును అపథ్యములును అగు వస్తువులను బోధించును. వెల చందాదారులకు 0-12-0 ఇతరులకు 1-0-0
3. ఆయుర్వేద పరిభాష:—మందుల జేయుటకును వాని లోగల వస్తువుల భేదముల దెలిసికొనుటకును వాని తూనికల నిష్ఠించుటకును ఉపయోగించు నిట్టిగ్రంథ మిది వరకు లేదు. వెల చందాదారులకు 1-2-0 ఇతరులకు 1-8-0
4. అగస్త్యవైద్యము:—దక్షిణదేశపు వైద్యసాంప్రదాయముల దెలుపును. వెల చందాదారులకు 0-8-0 ఇతరులకు 0-4-0
5. వస్తాకర్మ:—పిచికారిజేయు విధమును దీనివలన బోవువ్యాధులను దెలుపును. చందాకు 0-8-0 ఇతరులకు 0-4-0
6. శల్యతంత్రము:—దానినభ్యసించుక్రమము, శస్త్ర చికిత్స స్వరూపము, మొదలగు వానిని దెలుపును. చందాకు 0-8-0 ఇతరులకు 0-4-0
7. ఆయుర్వేదము:—ఆయుర్వేదముయొక్క ప్రాచీనత అందలి భేదములు, మొదలగు వానిని విపులముగ దెలుపును. వెల చందాకు 0-8-0 ఇతరులకు 0-4-0

N. B. మాగ్రంథమాలలో ముద్రితము లైనట్టియు కాబోవు నట్టియు, గ్రంథముల నన్నిటిని కొనువారు చందా దారులుగా నెంచబడుదురు. అట్టివారు దరఖాస్తుతో 0-2-0 పంపవలెను. లేదా, వి. పి. లో వసూలుచేయబడును.

ప్యాకింగ్ పోస్టేజీకర్చులు కొనువారే భరించవలయును.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులు,
ఆయుర్వేదాశ్రమం. బార్డిటోక్, మదరాస్.

కండ్లకు చలువ జేయును.

మెదడుకు బలమిచ్చును.

ఎండవేడిమి దెలియకుండుట కుపాయ మేమి.

అమృతామలక తైలము.

ఇది యేమి జేయగలదు.

తలపోట్లను, తలనొప్పులను, మెదడునందలి వేడిమిని, అన్నివిధములగు తలనొప్పులను, నిజముగ అనేకులకు మాన్పినది. విద్యార్థులకు యోచనా పరులకు ప్రాణమిత్రము.

వెల బుడ్డి 1-కి రు. 0-12-0. బుడ్డి 12-కి రు. 8-0-0.

ప్యాకింగుపోస్టేజీ పేరు.

కోరువారికి క్యాటలాగు లుచితము.

వైద్యరత్న పండిత. డి. గోపాలాచార్యు,

ఏ. వి. యస్., ఏ. యమ్. బి.,

ఆయుర్వేదాశ్రమం, మదరాస్.

అధికముగా కోరువారు సమీపముగు రైలు స్టేషన్ దెలుపవలెను.

చక్కని సువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు

ఆటోదిల్ బహార్ (రిజిస్టర్)

అనుప్రాగ్నేయలకు ద్వేషపడిన అత్తరుపయోగింపవలయును.

మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలము వాసన యుండునది, కొన్ని ఏర్పరచబడినపుడు ములనుండి మాత్ర మే తయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మద్యపాతము చేర్చబడ లేదు. నీచేతిరుమాలు మీదగాని, కోటుమీదగాని గొన్ని బొట్టును వేసికొనినయెడల సువాసనలతో గూడినపుష్పతోట లోనే. గూర్చున్నట్లుండును. ఈ ఆయుర్వేదమైన వేయికముల పుష్పములనుండి తీయబడిన అత్తరు యొక్క సువాసననుభవించుటకయి ఆటోదిల్ బహార్ యివ్వమని మీదగ్గిరనున్న నాపుకేపరు నడుగవలయును వారితావున లేదని మాకు వ్రాయుడు. చిన్నబుడ్డి విలువ 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0, 1/2 బొమ్మ అత్తరుగల పెద్దసయిబుడ్డి 2-0-0 ఈ అత్తరులో మరగ బెట్టబడి ఘుమఘుమ గాడుచుండు కార్డులు డబ్బా 1-కి 0-8-0 వి. పి. ఖర్చునువారును భరించవలయును.

సోలు ఎకెంటులు—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ కెమికల్ కంపెనీ, 155 జామా మసీద్, బొంబాయి.

మదరాసు ఏకెంటు:—మెహత పురుషోత్తం మూ నెం 29, వై నాబజారు రోడ్డు, మదరాసు, ప్రవరు బజారుకిది.

నర్వజీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికి తల్లి.

ఇది సంజీవనంబి ఒక వనమూలిక. ఇదియే మన పూర్వీకుల అతిరహస్యపు ఔషధము. దీనిప్రభావము కనుగొన వలయునన్న రాత్రి పరుండబోవు సమయమున పుచ్చు కొనిన కొన్ని నిమిషములలో దానిప్రభావము కనపడును. నపుంస కత్తము పోగొట్టుటకు యంతకుమించినది లేదు. జన్మేంద్రియ దుర్బినియోగముచేతను మూత్రద్వారంబులకు సంభవించెడి అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజునంటిది. రక్తమును శుద్ధపరచి నరములకు పలుత్యమును దేహమునకు బలమును కాంతియు నిచ్చును. 20 విధములగు మేహములను మొదలంట నాశము చేయుటలో సంజీవనంబిది. “నర్వజీవన్” ఇది శ్రీమతి, పురుషులు, బాలురు వృద్ధులు అందరును నుపయోగించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము నశించి మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియుకలుగును.

వెల టిన్ను 1-కి 2-0-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

ప్రాఫెసర్ జి. యస్. నాయుడు,
(13-5-14) కలియుగభీమ.
16కృష్ణప్ప మొదలిపేడి, తిరువల్లిక్కేణి మదరాసు.

విజ్ఞాపనము.

చందాదారులు అడ్డెసులు వగయిరా మార్పుటకయి యుత్తరములు వ్రాయునప్పుడు పత్రికలు మాకు చేరలేదని వ్రాయువారు ఏయే తేదిల పత్రికలుచేరలేదో వ్రాయనియెడల జవాబు లొసంగుటకు వీలులేదు. గాన పత్రిక గాని తేదిలు స్పష్టముగా వ్రాయవలయును.

తాము దినపత్రిక చందాదారులలో, వారపత్రిక చందాదారులలో పాపినయెడల చాలసులువుగా నుండుటయేగాక వారికి జవాబులు త్వరగా నొసంగ బడగలవు. వారిపేరవచ్చు పత్రికలమీద ముద్రింపించిన పేరును నెంబరుతోగూడ చించి పంపిన యెడల మాకు పని అతిసులభముగాన, అందరట్లు చేయుటకు వేడబడుచున్నారు.

కొందఱు విలేఖకులుకాగితము రెండు ప్రక్కలును జలుగుగావ్రాసి పంపుచున్నారు. రెండు ప్రక్కలు వ్రాయుటలో ముద్రణకార్యము మిక్కిలి కష్టమగుచున్నది. కావున దయయుంచి విరళముగా కాగితమునకు ఒకవైపుననే వ్రాసి పంపుదురు గాకయని ప్రార్థించుచున్నాము. [ఆం. ప. సం.]

నోటీసు.

ముందు వారపత్రికకు చందాదారులయి ఇప్పుడు దినపత్రికకు చందాదారులయిన వారికి వారపత్రికతో నవశ్యములేదని వారపత్రికపై అచ్చుతోవచ్చు పేరును చించి నెంబరుతో సహా పంపవలయునని వేడుచున్నాము. అప్పుడే వారపత్రిక బాబతువారికి బాకీయున్నసొమ్ము దినపత్రిక చిత్రలో జేర్చబడును. వ్యవస్థాపకుడు.

ఇది దేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరయు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్ళపోట్లు, పాతవాయువుపోట్లు, రసపట్లు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్నిరోగములను దీనివలన నయమగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు శుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును శుద్ధిపజచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును. ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో విధమైన మార్పు గనుపించును. రెండుసీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ. 1-4-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్,
Dr. D. B. SAV
సవాడి, నం. 2. బొంబాయి
44 Fanaswadi, No. 2. Bombay.

పొగయోడల రాక పోకలు.

చెన్నపురి నాన్మారయమునం దున్నవి.

1914 సం॥ జూలై నెల 20 వ తేది

ప్రీతురు పేరు.	బయలుదేరన స్థలము.	తేది.	పోయెడి స్థలము.	తేది.
ట్రాబోల్	కలకత్తా	11 జూలై	కలకత్తా	18 జూలై
క్లాక్ గ్రాహమ్	లివర్ పూలు	11	కలకత్తా	20
బ్రియార్	కలకత్తా	12	కలకత్తా	20

రానున్నవి.

సుబేదారు	బొంబాయి	18 జూలై	కలకత్తా	18 జూలై
అంబాలి	కలకత్తా	18	నెటాల్	18
ఎల్మోగా	నాగపట్నం	20	రంగూను	24
ఎక్స్	రంగూన్	20	నాగపట్నం	22
రాబా	బావా	21	కలకత్తా	22
ట్రాన్సు	అంటర్ప్ర	21	కలకత్తా	23
కేంబ్రిడ్జ్	లండను	21	కలకత్తా	23
నూమిడియ	కలకత్తా	23	లండను	24
టారా	ట్రీపు	22	ట్రైపు	23
హావిల్ దార్	బొంబాయి	23	కలకత్తా	24
మక్కిన్ టైర్	కడలూరు	26	కాకినాడ	28
అంబోటి	నెటాల్	26	కలకత్తా	26
మంగాగా	లండను	28	కలకత్తా	29
క్లన్ లెస్సె	లివర్ పూలు	28	కలకత్తా	2 అగస్టు
డండ్లొలా	వేనెస్	31	కలకత్తా	1

ఈతేదీలలో కొంచెము మార్పుండును.

వాతావరణ స్థితి

1914 సం॥ జూలై నెల 20 వ తేది

ప్రదేశములు.	తేది 18 జూలై	తేది 19 జూలై	తేది 20 జూలై	తేది 21 జూలై	తేది 22 జూలై	తేది 23 జూలై	తేది 24 జూలై	తేది 25 జూలై	తేది 26 జూలై	తేది 27 జూలై	తేది 28 జూలై	తేది 29 జూలై	తేది 30 జూలై	తేది 31 జూలై	తేది 1 అగస్టు
గోపాలపురము	29.451	84.4	79.3	0.19	26.95	13.58									
వాల్తేరు	29.582	81.5	74.1	0.63	14.72	10.27									
కాకినాడ	29.573	86.6	75.6	1.46	12.40	10.41									
బందరు	29.602	91.2	75.6	0.17	9.90	10.52									
గుంటూరు	...	92.8	75.5	0.37	7.99	...									
నెల్లూరు	29.689	94.7	79.9	...	3.72	4.36									
మద్రాసు	29.684	87.9	78.6	...	4.76	6.08									
కడలూరు	29.716	89.1	78.2	...	5.14	4.86									
నాగపట్టణము	29.737	93.9	78.8	...	2.37	5.01									
కొలంబా	29.820	80.0	78.7	0.03	30.64	22.21									
తిరువనంతపురము	29.808	83.0	74.6	0.67	31.16	31.27									
చిత్తూరు	29.808	86.7	72.7	1.34	49.52	59.90									
కర్ణాటక	29.811	83.1	72.1	2.55	60.32	66.04									
మంగురూరు	29.757	82.4	70.7	1.98	71.23	71.30									
బొంబాయి	29.598	85.4	78.4	0.40	23.75	37.99									
హైదరాబాదు	29.529	83.8	71.5	1.74	16.93	9.90									
అనంతపురము	...	91.5	75.0	...	3.64	5.52									
బళ్లారి	29.647	88.0	76.2	...	2.39	5.91									
కర్నూలు	29.663	86.6	75.3	0.03	5.49	8.34									
కడప	29.667	98.9	77.3	...	7.86	7.71									
బెంగురూరు	29.762	77.4	65.6	0.03	11.69	11.22									
కొడైకనాలు	22.679	59.4	51.6	0.02	19.89	17.35									
ఉదకమండలము	22.922	57.5	51.7	0.31	17.83	22.09									
కోయంబుత్తూరు	29.751	85.5	70.5	0.12	2.19	6.58									
తెల్లూరు	29.709	89.9	77.0	...	8.00	9.75									
సేలము	29.755	90.7	72.3	...	10.90	12.51									
తిరుచనాపల్లి	29.754	93.5	77.1	...	2.74	7.10									
కుడుకోట	29.745	96.9	80.7	...	5.48	7.84									
మధుర	22.712	95.0	80.0	...	4.90	7.78									
సిరువల్లీ	...	...	...	...	0.91	5.16									

ద్రవ్యముయొక్క ఉత్తరమునను, తూర్పునను వాయవ్యము మెట్లుగా వృద్ధిమొనరి. బంగాళాఖాతమునందును మోచివడి. తుపాను దేశమధ్యమునకు బోయినది. బంగాళా

తీరమున నెప్పటికలె దక్షిణ భాగపు గాడ్వూలు పీచుదన్నవి. పడమటి తీరమున మంగులూరు మొదట ఉత్తరముగా సముద్రమంతయు మిక్కిలి కల్లోలముగ నున్నది. దక్షిణమున మధ్య మోష్ట పరిమాణము, చాలతక్కువగను, ఉత్తరమున కొంచెము సామ్యమున్నది. మలబారులో పగటిపూట వేడి కొంచెము మామూలుకంటె నధికముగా కలదు. ఇతర చోట్ల మిక్కిలి తక్కువ. సర్కారులలో రాత్రిపూట వేడి మామూలుకంటె తక్కువగ నున్నది. వాయువులోని చెమ్మకూడ సామాన్యముగ కలదు. మల్బూలు బాగుగపట్టికవి. పడమటి తీరమునను డక్కనలోను సర్కారులలోను వర్షము అధికముగా కురిసి దిన- ఇతర చోట్ల లేదు, ద్రవ్యమునకు ఉత్తరమునను పడమటి తీరమునను వర్షము కురియును.

ఆర్. ఎల్. ఎల్. జోన్ను

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు

సానియ, రాష్ట్రీయ, వార్తలు

ఆనందల జ్యేష్ఠ సర్ మిల్లరుగారు:— కిరు ప్రామాన్య కోర్టు ప్రధాన న్యాయాధిపతులుగ నియమింప బడినందున మొన్నటి శుక్రవారము బెంగులూరు మొయిలలో బయలుదేరి వెళ్లిరి.

ఒకకొత్త బాధ్యుడు:— ఇదిగో ఒక కడప మునిసిపల్ కమిషనరు వైసువైసుమర్ గారు నుండిన పాపియన్ వెంటిలప్పు నాయుడుగారి పుత్రుడు ముద్దుకృష్ణనాయుడుగారు బాధ్యుడు పరీక్షయందు గృహ్యులై మొన్నటి శుక్రవారము గోజున చెన్నపురి వచ్చిరి. కిరు కడప మునిసిపల్ హైస్కూలులో నడుపుచు ఇంగ్లాండునకు బోయియుండిరి.

ఆంధ్రదేశ గ్రంథ భాండాగారము:— కిరు కార్యదర్శిగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:— ఈనెల 26 వ తేదీ ఆదివారము నాడు ఉదయము 8 గంటలకు, “ఆంధ్రదేశ గ్రంథ భాండాగార సంఘముయొక్క ద్వితీయ కార్యనిర్వాహక సభ” గుంటూరు పట్టణమున “చాందర్” వారి సభాగృహము జరుగును. ఈసభము రయిలస్తేనునకు మిక్కిలి సమీపమునందున్నది. ఏకముల మీద విచ్చేయునదియు, సంఘసభ్యులు ముందుగా “గుంటూరులోని పట్టి నరసింహారావుగారికి” కేలియబరచెదలేని రయిలు దగ్గర వారి నెదుర్కొనుట. సంఘముయొక్క సభ్యులందరు తప్పక విచ్చేయగోరెదను.

కోన సీతారామారావుగారు:— బందరులోని ఆంధ్ర జాతీయ కళాశాలలో నుపాధ్యాయులుగ నుండిన కోన సీతారామారావుగారు ఎమ్. ఏ. పట్టమును బడసి నేటి ప్రాధ్వన కొలంబోనుండి రైలుమీద నీ పట్టణమునకు విచ్చేసిరి. వీరు ఇంగ్లాండులో దాదాపుగ రెండు సంవత్సరములు గడపెన్నారు. అచ్చట నున్న కాలమున ప్రాన్స్, ఇటలీ, జర్మనీ, స్విజరులాండు మున్నగు దేశములను జూచిరి. ప్రస్తుత మొక ఎడింబరాలో 140 మంది హిందూదేశీయ విద్యార్థులు కలగనియు మనదేశపు వ్యవహారములు బొత్తిగా నింగ్లాండు దేశమున జెలియనే తెలియ వనియు, నచ్చటి పత్రికలలో సహదృష్టాన ముల జరుగు కథలకును, బాంబుకేసులకును మించిన వృత్తాంతములు కనుపడననియు, చెప్పెన్నారు.

హార్డింజి ప్రభు:— శ్రీహార్డింజి దొరసానిగారి మరణమునకై చింతిల్లుచు నిడుదనోలులోని “ఆంధ్రప్రచారదేశ గ్రంథ నిలయము” నుండి నైసిడెంటు శ్రీకృష్ణుని చంద్రారెడ్డిగారు తమసానుభూతిని తెలుపుచు బంపించిన తంతివాస్త్ర శ్రీహార్డింజి ప్రభువుగారి ప్రయత్నము కార్యదర్శిగారియొద్దనుండి యీ క్రింది సమాచారము వచ్చినది. “దయతో మీరు తంతిమూలకముగ నగవరచిన సానుభూతికెంతయు రాజప్రతినిధి కృతజ్ఞులు. శ్రీహార్డింజి దొరసానిగారి మరణమునకై చింతిల్లుచు నిడుదనోలు పురవాస్తవ్యులు మాలోయరు సెకండో సాతకాలాభవమున గజవిల్లి రామచంద్రారావు పంతులు యమ్. యేగారి యాజమాన్యముక్రింద సభచేసి మహాభుతపహించిన రాజప్రతినిధిగారి ప్రోత్సేమ సెక్రటరీగారికితమ సానుభూతిని తెలుపుచు నొక తంతివాస్త్రము పంపియున్నారు.

తెప్పిసోయిన విద్యార్థి:— గుత్తివాస్తవ్యుడు, మదరాసు వెస్ట్ కళాశాలయందు జూనియర్ ఇంటర్మీడియట్, క్రిందటి సంవత్సరము చదువుచుండినవాడును నగు డి. లక్ష్మీనరసింహుడును బాలు డెక్కడయున్నది తెలియలేదు. ఆతని మునున్న 17 ఏండ్లు, ఎప్పుడును కండ్లకుజోడు ధరించువాడు.

ఎఱుపుచాయవాడు. సుమారు 4 అడుగుల 10 అంగుళముల ఎత్తుగలవాడు. మనిషి కొంచెము నూలుముగానుండును. ఆతనిని సీనియర్ క్లాసు లానికి ప్రమాదముచేయమిచే మనిషి చిక్కిపోయి, పుస్తకములు మొదలయిచి గోవిందప్పనాయక విధిలో నొకన్నే హితునియింటనెట్టి జూన్ నెల 30 ఆశ్వాంతముల నెక్కడికోపోయినట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. ఆతిట్టిపోయినట్లెవని సంగతినిగుఱించి ఎవరికైనా తెలిసినయెడల, బళ్లారియందు సాల్వ నబిన్ స్పెక్టర్ గిచ్చేయు సుబ్బారావుగారికి తెలియజేసినచో వారు కృతజ్ఞులగుదురు.

రాపట్ల, శ్రీ సమాజము:— ఈనెల 17వ తేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటలమందియు రాపట్లలో త్రిపురసుందరి సమాజ ద్వితీయ వార్షికోత్సవ మిచ్చట తహసీలుదారుగారి భార్య శ్రీమతి సుబ్బలక్ష్మమ్మగారి యాధిపత్యముక్రింద జయప్రథముగ జరిగెను. రాజప్రతినిధి హార్డింజి ప్రభువుగారి సత్తెలికము యొక్క యకాలమరణమున హిందూదేశమునకుగల వర్షమును గరించియు హార్డింజి ప్రభువుగారి కీ విపత్తులన గలిగిన దుఃఖమునందు తమకుల సానుభూతిని గూర్చియు వెల్లడించిరి. శ్రీవిద్యాభివృద్ధియగు నొక యువతీమణిని పూర్వాచార పరాయణుడు నొక వృద్ధుగారికిని జరిగినట్లు యొకసంవాదము ప్రదర్శింపబడియె. ఇందు శ్రీలలితకు శ్రీలనధలకు సామాన్యముగ గూర్పబడు సందేహమును వానికగల ప్రత్యుత్తరమును మిగుల నైపుణ్యముగ వెల్లడింపబడియె. శ్రీమతి పండిత రాజనాల గౌరవ్యుగారును, డి. ఆద్యమ్మగారును మరికొందరు తమ యువన్యాసముల జదివి మరొకందరు శ్రీలు విద్యుగుగార్చి యుపన్యసించిరి. రాబోవు మంగళవారము నుండియు శ్రీలకొక సాతకాల శ్రీమతి చిల్వాలిలక్ష్మీనరసమ్మగారు ప్రాగంభింతుని ప్రకటింపబడియె. అగ్రాసనాధిపతికిని తక్కినవారికిని వందనములిడుచు నయజయధ్వానములతో సభ ముగిసెను.

మద్రాసు కార్పొరేషన్

17 వ తేదీ సభలోని విషయములు.

ఈనెలము సాయంకాలము మద్రాసు కార్పొరేషన్ సభ జరిగినది. నైసిడెంటు అగు డి. ఎల్. మార్ గారు అగ్రాసనము దుండిరి.

ప్రశ్నలు.

ఆరోగ్య శాఖయందు జరిగిన ద్రవ్యాపహరణము గురించి డి. త్యాగరాయ రెడ్డిగారు దృఢముని బ్రష్టించిరి. 1913 సం॥ ఏప్రిల్ 1వ తేదీనుండి 1914 సం॥ జూన్ 8వ తేదీ వరకునుగల కాలములో 2135-8-0ల మొత్తము అపహరింప బడినదనియు, నెనుకటి సంవత్సరముల లెక్కలన్నియు తనభి చేయబడుచున్నవనియు, ఆరోగ్య శాఖలోని యపహరణములను గూర్చియు అక్రమములను గురించియు చూచాయనెట్లె. ప్రశ్నము నొకదానిని కమిషనరు లందరికిని బంపితి ననియు, నైసిడెంటు గారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

డాక్టరు మోడోవాల్డుగారు మోటారుబండిని కొనుక్కును నిమిత్తము కార్పొరేషను వా రెండు మొత్తమును అడ్వాన్సుగా నిచ్చిరని కే. సి. దేశకాచార్యులుగారు అగ్రాసనాధిపతి నడిగిరి. ఆడ్వాన్సుగా నీయబడిన యాభుత్తు మొత్తము 24 సమాములగు నెల వాయిదాలమీద తిరిగి యిచ్చు వరకునైని రు 3750 లు ఆరువకు ఆడ్వాన్సుగా నీయబడినదనియు, ఇంకవకు 6 నెలల వాయిదాలలో రు 978-0ల మొత్తము వసూలైనదనియు, వాయిదాల ప్రకారము సామ్యును తిన్నగా చెల్లింపవలయున మోటారుబండిని కార్పొరేషను వారు స్వాధీనము చేసికొనరనియు, నైసిడెంటు గారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. ఆరోగ్య శాఖలోని యపహరణములను గురించి కూడ దేశకాచార్యులుగారు ప్రశ్నించియుండిరి.

ప్రాడింగు కమిటీ సభ్యుని నిర్వచించుట. గతించిన ఆర్. ఎమ్. సావేరిగారి స్థానమును కె. దక్షిణము. క్రాసాగారిని ప్రాడింగు కమిటీ సభ్యునిగ నిర్వచించిరి.

తదనంతరము, ప్రాడింగు కమిటీవారు చేసిన నిశ్చాయములను గురించి కార్పొరేషను సభవా నిలోచింపబడినది.

పాడియూవుల కొక గృహము.

ఈ విషయము కడపకు జూన్ 16 తేదీని సభవారి యాలోచనములొనికి వచ్చియుండెను. వై వినియోగమునకు గాను స్థలము నొకదానిని, వీలైనచో పట్టణమునకు వెలుపల

ప్రకటించియున్నాడు. కానికొట్టి, 1½ అంగుళము మందిమును 45 అనుగుల పొడవునగు ముద్దుమునును కొనుగోలినచిన్చి నదనియు, ఆ యినుమైనను ఆంధ్రులకు అగు ప్రదేశే శములో లేకుండెననియు, దీనినంతేసి ముం దెన్నడు ననుకొని కడుసుదగ్గ మేప్పడిన దనియు తెలియ జేసినారు. సాధారణముగ గొట్టులుందుండు దాని కంటె యీ గొట్టుందుల యినుము ఎక్కువ, గట్టియు దృఢమగునండి నట్లు వీరికి దెలియవచ్చినట్లు. పూర్వపు దినములలో ఈ కా ర్పోరేషను తరపున పనిచేయుటకు కార్య నిపుణులగు వా రెవ్వరును లండునులో లేకుండెనుట స్పష్టము. వైకారణము వలన ముంగు వీరన కొనిన దానికంటె పెక్కువ కాలము అధి కముగ గట్టుముగను బని చేయవలసి వచ్చినది. ఇట్టి సందర్భము లలో నీటి స్పష్టయి నిలిచివేయవలె ననుట తప్పని సంగతియే. అరికితము లగు కారణములచే గలిగిన యాలస్యమునకు మన మెవరిమై దోషమారోపించ జాలము, కాని, నేనైనను ప్రజ లైనను దోషమని చెప్పనజేయన, ఇట్టి యనరీతిలేదులగు సందర్భము లేర్పడుట కవకాశముండుటయే ప్రజలయొక్క సౌఖ్య మును నీలును ఇటువంటి విషయములలో బ్రధానములగునై తలకురేని ప్రధానములగు నుండవలయుననియు నాయభి ప్రాయము) కార్యముల నిర్వహించు నుద్యోగులు ముందుగ జాగ్రత్తపడవలసిన సందర్భములు కొన్ని కలవు. వీనినే వీరిపుడు పేరొందియుండుట యుండును విచారకరము. నీటి స్పష్టయ నిలిచివేయవలసినది ప్రకటనము చాల నాలస్యముగ జేయవలసినది. దప్పుకొట్టి చాటించుటవలనను, కరపత్రముల బందిపెట్టుటవలనను నీటియాపుడల విషయమును జనల కేరిం గించుట కేర్పాట్లు జరుగవలసియుండెను. ప్రకటనమందు సాయంకాలము 7 గంటలనుండి యుదయము 5 గంటలవరకును స్పష్టయ నిలిచివేయవలసిన యుండగా సాయంకాలము 4 గంటలకే నీరు కొంతవరకు నిలిచిపోయినది. ప్రకటనములో తిరు వల్లికేంద్రానికి చేరియుండకపోయినను, అచ్చటగూడ నీటిని నిలిపి వేసినారు.

ప్రకటనములేకుండ నీటిని నిలిపివేసిన విషయమును గురించి ముచ్చటించుచు, వీరిట్లనిరి:—“నగరమందలి యేయే భాగములకు నేయే గొట్టులులద్వారా నీరు పోవుచున్నదో కార్యనిర్వాహకు లెరుగకుండలేని, నగరమందంతయు నీరు నిలిచిపోవునని ప్రకటించినవైనను వాగుగనుండి యుండును. అట్లేవో, తిరువల్లికేంద్రాలో నుండువారు ముం దుగనే జాగ్రత్తపడి, నీరు నిలువ యుంచుకొనుటకు నేర్పాట్లుచేసికొని యుండెడివారు. నగరమందంతయు పెక్కువజన సంఖ్యకల భాగములలో తిరువల్లికేంద్రా యొకటని మనము జ్ఞప్తి యుంచుకొనవలయును. చెరువులును బావులును పూడ్చి వేయు విషయములో కార్పోరేషను వారివల చాల శ్రద్ధవహిం కొనుచున్నారు. వైరేవేలు చెరువులను బావులను పూడ్చివే యవలసినదని నిర్దేశించుచున్నారు. నగరమందలి నీటిస్పష్టయని నిలిపివేయవలసినపుడు, వైసంగతిని బట్టియైన వీరు తగు పాప్యరికతో ప్రవర్తించవలసి యుండెను.

నీటికలుపుచే జనులు బాధపడుచుండిన యాదినములలో, మద్రాసుకు బుబ్బి శివోల్ ఆస్పత్రియొక్క ప్రదేశములందున్న చెట్టుకు బోయుటకును మాంటుగోడ్డు మున్నగువోట్లను తొడుపుట కును బంధకొలది నీళ్లను బంపియుండిన మెరబెట్టుకొనుచు కొందఱు లేఖలగుడ పంపుకొని యున్నారు.

ఈవిషయముగో దమకుగమము కలిగినట్లు జనులు కను పరచి యుండలేదనియు, కార్పోరేషను ఆఫీసుకు వచ్చిన తెలిఫోను వార్తలనుబట్టి జనుల మనములు కలత జెందినట్లుగ వ్రాశలేదనియు, దొరతనమువారికి దెలియజేసి యున్నారు. కార్పోరేషను ఆఫీసుకు ఈ తెలిఫోను వార్తలను పంపిన దెనరు? 16-న తేదీ సాయంత్రము 4 గంటలనుండి 18-న తేదీ యుదయము 9 గంటల వరకును ఒకచుక్క నీరైనను లేకుండ బాధపడు చుండిన వేలకొలది జనుల యభిప్రాయముల నీ వెద్ద మనుష్యులు తెలియపరచుండిరా? త్రాగుటకు ముగ్గురినిపాలికి వారి నీరే యాధారముగా గల పశువులు వేలకొలది యున్నవి. మిల్లులలోను ఫ్యాక్టరీలలోను పనిచేయుచుండు జనసహస్ర ములకు మధ్యాహ్న భోజన సమయమందు వీరులలోనుండు కొలొయిల నీరుతప్ప వేలు ఆధారమేదియు లేదు. మోటారు బండ్రోగో నలివేగముతో బోవుచుండు మీకు, దురదృష్టవంతు లగు నీ పనివాండ్రో నోరులనుండి వెలువడు తిట్లు వినుపడలేదు కాబోలును. ఎట్లు మనసును సుమాధానము చేసికొంటిరో నాకాశ్చర్యమగు చున్నది. పన్నులను జెల్లించు ప్రజలకు నాగ్రహము కలుగదనియు సంతోషము కలుగలేద నీయు, మీ రెట్లు సుమాధానము చేసికొంటిరో! ఈ విషయ

మున మీ కెట్టి నిర్ణయము కావలయును? అట్లును తిరుగు వాల్లును, హైడ్రోపార్కు కల్లోలములు మీకు గావలయునా? ప్రకటించబడిన గంటకు ముందుగనే నీరు నిలిచిపోవుటవలనను, అసలు ప్రకటనమే లేకట్టి స్థలములలోగూడ నీరును ఆపి వేయువలనను, మీరు కనుబరచిన కార్యనిర్వాహకత్వమున కును సుదృఢతకును జనులు మిచ్చును మెచ్చుకొనిరి కాబోలును. ఈ విషయమున గ్రమముగ విచారణమే జరిగినచో, నీటిని నిలిపి వేయువలన జనులయందకుమితములగు నాగ్రహ సంతోష ములు కలిగియుండినట్లు స్పష్టము కావలదని నాయభిప్రాయము. పి. ఎమ్. ఆపొనాను పిళ్ళైగా రీతిర్పాకమున కనుచు తించుచు, నీరు నిలిచిపోవుటవలన జనులకు చాల బిబ్బంది కలిగియుండెనని చెప్పిరి.

అంతట పి. సి. పార్థ సారథి నాయకుగారు:— “జనులకు బాల ఇబ్బంది కలిగినదను మాట విశ్వముమేకాని, అదియంతయు జనులు ఒప్పుకో ననుభవించిరి. ప్రస్తుతమందు, సమస్తమును దృష్టికరముగనే జరుగుచున్నది కావున నీ తీర్మానము నుపసంహరించుచు యుక్తమని నాయభి ప్రాయము!”

అంతట తీర్మానము వోటుకుజెట్టిరి. అనేకులు దీనికి ప్రతిపూలముగ తమ వోట్లుద్రుట్టచే తీర్మానము నిరాకరింప బడెను.

కార్యక్రమ పత్రమందలి తక్కిన తీర్మానములను రా బోవు సభలో నాలోచించుటకై నిలిపివేసిరి. అంతటితో సభ ముగిసెను.

ఆనందనామ పోలింగు

[మాసత్యేక ప్రతినిధి యొద్దనుండి]

ఆనందనామ జూలై 16:— బందరు తాంబాకాబోర్డులో చేరిన చల్లపల్లి సర్కిల్ మెంబరుయొక్క పోలింగు ఆనందనామ తాంబాకా కచ్చేరీలో నిన్నటిరోజున జరిగినది. ఈ సర్కిల్కు 122 వోట్లు గలరు. అందులో 50 మంది హాజరయి వోట్లు యిచ్చినారు. ఈ మెంబరుపనికి దరఖాస్తు చేసిన అయినగురు క్యాండిడేట్లలోను ఒక్కరుమాత్రము వోట్లను సంపాదించు టకు ప్రయత్నము చేసినట్లు కనిపించు చున్నది. మరియొకరు వచ్చి యుండిరిగాని వోట్లతో మాట్లాడి యుండలేదు. తనకు వోటునిచ్చుటకు వోట్లన్న కొరి యుండలేదు. తక్కిన ముగ్గురు క్యాండిడేట్లు పోలింగుకు రానేలేదు. వచ్చిన వోట్ల స్థందరు అతిసంకోచముతో నుండిరి. వారిలోవారు మాట్లాడు కొనిన సంగతులు విక సాంపుగానుండెను. ఒక గుంపుదగ్గరకు పోగా వోటుంటే యేమిటి పోలింగు అంటే యేమిటి తాలూ కాబోర్డు మెంబరుపనికి జీతమెంత? అని యీ విధముగా చెప్పు కొనుచుండిరి. నాలుగడుగులు సాగి మరియొక గుంపుదగ్గరకు పోయిమాటులువినగా మెంబరుకు జీతములేదు బహుమాత్రము వచ్చుననియు, జీతములేక పోయిన ఈ పని యెందు కనియు, మర్యాద నిమిత్తమే యుండువచ్చుననియు ముచ్చ టించు కొనుచుండిరి. మఱి కొందరు మారమున నింకొక గుంపుచేరి పగోపకారముచేయుట కనియు డబ్బుఖర్చు పెట్టవలె నాయనియు, సాంతిచెప్పి ఖర్చు పెట్టకుండ తాలూకాబోర్డు దుర్బునిన జనోపకరము కార్యములు చేయించవచ్చుననియు చెప్పుకొనుచుండిరి. వీని తల్లెలు మనకు తెలియదని కొందరును, చెప్పవా రెవరును కనుపించలేదని మరి కొందరు నీ విధముగ చిలుకలపంతులకలె మాటలాడుచు చెట్ల క్రిందను కచ్చేరీ వసారాలోను మతకొండలు కాలముగడపిరి. తెలుపు నలుపుకము గడ్డము, నల్లనికొట్టు, వంకరచింకరగా చుట్టుబడిన తెల్లతల గడ్డ గల మనుష్యులొకడు ఇటుఅటు చురుకుగా తిరుగుచు, వోట్లన్న నీలుచుచు కొందరితో పెక్కు వగను మరి కొందరితో తిక్కువగను మాటలాడుచు వోట్ల నిమిత్తమై ఎక్కడలేని తాపత్రయము పనుచుండెను. ఈయన కు సుమారు 50 సంవత్సరములు వైగానుండును. ఎన్నడును నే న్యరహోమునందును బయటకువచ్చిట్లు కనుపడదు. సాల్ కురు. 150. 100 కిన్లు చెల్లించుటకు, తుదకీయన కెక్కువోట్లు వచ్చినట్లు చెప్పినారు. మేను విచారించగా బట్టి అయ్యప్పగారని చెప్పినారు. అయ్యప్పగారు తమ సంతోషించుచు అందరును తనతో వోటులిచ్చిరి చెప్పుచుండిరి. వోట్ల పెట్టెను 400 డిప్ల్యూటీ కలెక్టరుగారు స్వీకరించుచుండిరి. కెక్కురుగా హాజరయిన వోట్లందరును పిలువబడి యులోపల సంతకముచేసి, కమరునైన వ్రాయబడిన పేర్లలో ఒక్కటి తప్ప మిగిలినవారి నని

టిని కొట్టివైచి, ఆకాగితిమును ఆనెట్టెనై గంధము గుండలో పలికి ఆతిరహస్యముగా వదిలి వచ్చుచుండిరి. ఈనంకు క్రొత్త గనుండుటచే వోట్ల కందకువింతగనుండెను. తరువాత నీవోట్ల నెట్టెనైకై తెల్లని క్రొత్తబట్టచుట్టి స్వీకరించెను. వోట్లకవర్కు ఆటించి స్వీకరించబడినది. సామ్యుకావప్పు డింతిబువోట్లపైల యి కొందరును, తిహాజ్జురుగా రావోట్లను తీసి దానిపక్కన సానమెండుకు జెప్పరైనని మరికొందరును, 24 మైళ్ల దూరము నున్న డిప్ల్యూటీకలెక్టరు గారికే యీ అధికారముండుట అనన సమచి వలకలుగిధముల జలికిరి. మొత్తమున నీపోలింగులెంతకు జయప్రథముగనే జరిగినది. ఈవోట్లలో చాలమంది నడుపు రానివారైనను సర్కారు ఉద్యోగిగనుకాని వారిని నైసిడెం టులుగా చేయువోట్లు వచ్చినప్పటినుండియు, ప్రజలకెక్కు వ అనుకూలములు కలుగుచున్నవనియు, కొందఱు నుడివెరి కాని, యట్టి సమయమున ప్రముఖులగు వారిలో నొక్కరైనను వీరి బాధ్యతలను గూర్చియు, తమ తాంబాకాకు చేయలిక్కిన యపకారములను గూర్చియు తెలియజేయుటకై వచ్చియుండ లేదని తెలుపుటకు మిక్కిలి చింతించుచున్నాను. కృష్ణాజిల్లా సంఘమువారు కూడ నీటి యవకాశములను బోగొట్టుట కొర వీయును.

ఆంధ్ర మహాజనసభ.

ఉపసంఘమువారి తీర్మానములు

స్వకీయ విశేషముని యొద్దనుండి.

ఈనెల 18 తేదీని దెలవాడలో ఆంధ్రమహాజనసభ యొక్క కార్యనిర్వాహక సభ్యులసభ జరిగెను. విజయూరి భావ నాచార్యులు, భోగరాజు పట్టాభిరామయ్య, కల్లూరి నాగన్న నారాయణరావు, రాసు మాధవరావు, కెనకపల్లి రామస్వామి, వెద్దిభొట్ల వీరయ్య, చల్ల శేషగిరిరావు, కొంప వెంకటప్పయ్య, గొ. వెంకట రామచంద్రరావు, ఆ. కాశేశ్వరి రావుగారు, సభకు విచ్చేసిరి. ఆసంతము విజయూరి భావనాచార్యులు గారు అగ్రాసవాధిపతిగా నేర్పరుపబడి యీ తీర్మానములు చేయబడినవి.

1. కొన్నికొద్దిల గురునాథముగారి యకాల మరణము నకు ఈసభవారు మిగుల వగచుచు ఆయన ఆంధ్రోద్యమము నిమిత్తముచూపిన స్వార్థత్యాగమును ఉగ్రుడెంచుచు ఆయన పడినశ్రమకు ఈసభవారు కృతజ్ఞతను తెలుపుచు నీ తీర్మాన మును వారి కుటుంబమువారికి తెలుపుటకు తీర్మానించు చున్నారు.

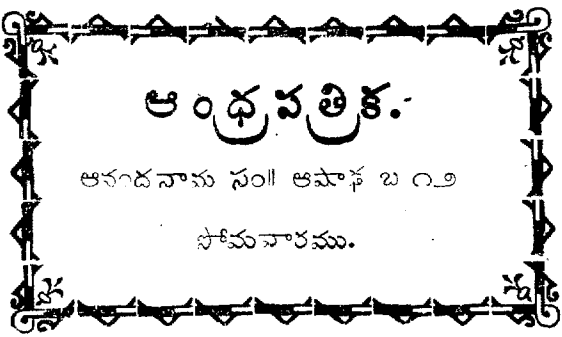
2. ఆంధ్ర మహాజనసభా కార్యనిర్వాహకమునకు సం చారకార్యదర్శి నొకరిని నెల 1 కు 100 లకు మించని ప్రతి ఫలమును గౌరవాముగా నిచ్చుపదవికై, నేర్పరుచుట గా వశ్యకమనియు, అట్టివారి నిమిత్తము దరఖాస్తులకొకరు ప్రతి టనచేసి రాబోవుసభలో దరఖాస్తులను నవేదించుటకు తీర్మా నించుచున్నారు.

3. ఆంధ్రోద్యమ నిమిత్తము వేయబడిన విరాళములను నమూనాచేయుటకు కార్యదర్శులకు అధికారియిచ్చుచు నమూనా కాబడిన సామ్యును కొంప వెంకటప్పయ్యగారిమేర ముగ్రాను బ్యాంక్లోగాని, నేమింగు బ్యాంక్లోగాని, లేనియడల ఫీల్డ్ డుడెపోజిట్లోగాని, కరెంటు బెంక్లోగాని, నీలునాటికి నిలువజేయుటకు తీర్మానించుచున్నారు.

4. తెలుగుజిల్లాలలో సహకార సంఘసౌఖ్యము, ప్రాధునికవిద్య, గ్రామపాఠశాల్యము నిమిత్తము పనిచేయు చున్న హింగూరేశ నేక సంఘసభ్యులలో నొకరిని పి. కె. కట ముప్పయ్యగారు చేయు ప్రయత్నముల కసంగమువారు ఆమోదించుచు తగుతి ప్రోత్సాహమును ఆకర్షకమని తీర్మానించుచున్నారు.

5. ద్వితీయాంధ్రమహాజనసభలో ఆంధ్రులకు ప్రాధి కముగా జేర్చుకొను విషయమై తీర్మానించుటకై పడిన శ్రమ తీర్మానమును దొరతనమువారికి నివేదించుటకు తీర్మానించు చున్నారు.

6. ఆంధ్ర నేకసంఘమునకు కాకానికల సంతకముల రాయచేయుటకై విజయూరి భావనాచార్యులు, ఉపసంఘ టప్పయ్య వెద్దిభొట్ల వీరయ్యగారు, ఉపసంఘముగా నేర్పరుప కిరి.

ఆంధ్రపత్రిక.

ఆంధ్రదేశము సం॥ ఆంధ్ర బ ౧౨

సోమవారము.

మైసూరులో స్వపరిపాలన.

మన స్వదేశసంస్థానముల యందలి ప్రతిష్ఠాపనలు అన్నివిధములను బ్రతిష్ఠాపనలలోని ప్రతిష్ఠాపనలను బోలి యుండుట సాధారణము. ఒక్క బోజాయన మాత్రము కొన్నికొన్ని విషయములలో మనపరగణాలకు మాగ్గదగ్గకములగు ప్రతిష్ఠాపన లేర్పడియున్నవి. ఆభివృద్ధి పరత్వములో నాసంస్థానమునకు రెండవదిమై పేరు గాంచుచున్న సంస్థానము మైసూరు. ప్రస్తుతపు దినానుగారి యాధిపత్యమున విశేషపరిశ్రమ ప్రయత్నింపబడుచున్న ను నిజమునకీసంస్థానము బోజాయతో పోల్చదగినంతస్థితి కింకను రాలేదు. మన పరగణాలయంతటమట్లుకైనను కొన్నికొన్ని విషయములలో నభివృద్ధిచెంద లేదనియే చెప్పవలసి యున్నందుకు చింతింపబడుచున్నాము. స్వపరిపాలనావిధానము మనవిధానమే యచ్చటను నెలకొనియున్నది. మ్యునిసిపాలిటీలు, డిస్ట్రిక్టుబోర్డులు, యూనియనులు అధికారశాఖవారికి లోబడి పనిచేయుటయే ఇచ్చటను అచ్చటను స్వపరిపాలనకు బునాది. కడచిన సంవత్సరపు రిపోర్టులబట్టిచూడ నీకొద్దిపాటి స్వపరిపాలనయైన మైసూరుసంస్థానమున మంచిస్థితి యందున్నదని చెప్పుటకు వీలులేదు. మ్యునిసిపాలిటీలసంఖ్యకు 89. ఇందులో రెండు కడచిన సంవత్సరములోనే ఖాయమయినవి. అన్ని మ్యునిసిపాలు కార్పొరేషన్లలోను సభ్యులసంఖ్య 1028. ఇందులో ప్రజానిర్వచితములు 151. ప్రభుత్వమువారిచే నేయ నియంత్రింపబడు అధికారులు 371రు, తక్కినవారుఅనధికారులుఅనగా 506 గురు. మనపరగణాల యధిప్రాయానుసారము ప్రభుత్వమువారు నియమించుననధికారులును అధికారపక్షమువారియే గ్రహింపవలసియున్నందున ప్రజాప్రతినిధులు నూటికిపదు వైగుగలవలెను. డిస్ట్రిక్టుబోర్డు తాలూకాబోర్డుల నికమాదికను సీతీతి తీర్మానమే ఫలితమగుచున్నది. కడపల యూనియనులలోగూడ సభ్యులసంఖ్యలో నిష్టికై పరిశ్రమ లేకున్నను కార్యనిర్వహణమున నధికారప్రాబల్యమే కాననచ్చుచున్నది.

1913లో పనిచేసిన డిస్ట్రిక్టుబోర్డులు 8. తాలూకాబోర్డులు 77. యూనియనుపంచాయతులు 242. డిస్ట్రిక్టుబోర్డు సభ్యులసంఖ్య 210 ఇందధికారసభ్యులు 184గురు, అనధికారసభ్యులు 26గురు. తాలూకాబోర్డుసభ్యులసంఖ్య 1140. అధికారులు 368గురు, ప్రభుత్వనియమితాధికారులు 414 గురు, ప్రజానిర్వచితములు 358గురు. యూనియను పంచాయతులలో 567గురుధికారసభ్యులు 1,388గురు అనధికారసభ్యులుఉండిరి.

9 తాలూకాబోర్డులలో నధికారసభ్యులుసభలకు హాజరుగట్టే కష్టమయినది. యూనియను పంచాయతుల కధ్యక్షులు అమిట్టాచులనబడు ప్రభుత్వాధికారులే యగుటచేత వారు వెక్కు యూనియనులకొక్కటే మా కీడదవి నధిష్ఠించుచున్నారు. ఈ కారణముచే 79 యూనియనులుమాత్రము నియమితసంఖ్య సభలకు అనగా 12 టిని కూర్చు గలిగినవి. 37 యూనియనులలో పంచాయతీసభలు జరుగలేలేదు. సభలుజరిగిన నాలుగు యూనియనులలో సభలకొక్క యధికారసభ్యుడయినను రాలేదు. అధికారసభ్యులు మ్యునిసిపాలిటీలలో నిట్టి యలసతయే చూపియున్నారు. తొమ్మిది మ్యునిసిపాలిటీలలో ననధికార సభ్యులు సభలకు తప్పక హాజరుగట్టునది నధికారసభ్యులు తలచూప

నైన నిష్పన్నలేదు. ఒక్క సభలకు హాజరుగట్టిన యముననే కాక యితరవిషయములలో ననేకములలో గూడ నధికారసభ్యులు సోమరితనము కనుపరచియున్నారు. జిల్లాజిల్లాకు నేర్పడియుండు ఫినాన్సు కమిటీ ఒక్కజిల్లాలో నైనను పరుసతప్పక నెలనెలకు చేరి పనిచేయలేదు. ప్రభుత్వమువారు బావులు మున్నగు పనులకై యిచ్చిన ద్రవ్యము ఉపయోగపడక యూరక నిలిచిపోయినది. ప్రభుత్వమువారు అధికారులు తగిన శ్రద్ధతీసికొనలేదని సూచించినారు. మ్యునిసిపాలిటీలలో రోజులెక్కలు పెట్టుటయందను రిశీదులు సిద్ధముగా నుంచుట యందును నేమాత్రపు జాగ్రత్తయు తీసికొనబడలేదు. ఆరింటిలో తప్పుడులెక్కలు వ్రాయబడి విచారణకు వచ్చియున్నవి.

ఇన్స్టిట్యూట్ ప్రజలు స్వపరిపాలనా సంస్థాపనల యెడ నుత్సాహము చూపలేదనిన నేమి వింత? రెండు మ్యునిసిపాలిటీలలో నిర్వచనము విజయము కాలేదు. నిర్వచనములు జరిగినచోటనైన నిర్వచనాధికారముగల పృజలలో సగపాలుమాత్ర మా యధికారమును వినియోగించుకొనినారు. ఒక్క బెంగుళూరు మునిసిపాలిటీకి మాత్రము రాజభూషణ దివాన్ బహద్దరు పుట్టుకైకొని అనధికారాధ్యక్షులుగ నేమింపబడినారు. ఇదియు ప్రజానిర్వచనముగ కన్పించలేదు. అన్నియుబట్టిచూడ ప్రభుత్వపువారిసేవలో నుండునధికారులు మేమిది వర కనేకపర్యాయములు వ్యక్తపరచినట్లు అసమగ్న లో నిగంకుశులతో యయి యున్నారు. ఈ లోపమును మాన్పినగాని ప్రజకును వాణికిని స్నేహితము కుదిరి పని నడువజాలదని నమ్ముచున్నాము. యూనియనుల విషయమున ప్రభుత్వమువారే జాగ్రత్తపడి సంస్కారములు తెచ్చి నిజమగు పరిపాలనాధికారము ప్రజకిచ్చుటకు యోజించుచున్నారట. అదియే తాలూకాబోర్డులకు జిల్లాబోర్డులకు మ్యునిసిపాలిటీలకును గూడ సరియైన మార్గమని మాయభిప్రాయము. అసమగ్నాధికారుల మోచేతికిందపడియుండ నవసరములేని స్థితియందు ప్రజాప్రతినిధుల నుంచి నచో నొక్కమైసూరు సంస్థానముననేకాదు, నాగరక ప్రపంచమున నెల్లెడలను కార్యధురీణులు బయలుపడగలరు. ఈవిషయమును గుర్రెక్కరి అధికారశాఖను సంస్కరించి స్వపరిపాలనయొక్క బునాదులను విశాలము చేసి మైసూరున నభివృద్ధిభూమి యను ప్రతీతిని మహారాజుగారును వారి సహాయకులును నిలువబెట్టుదురని నమ్ముచున్నాము.

హైందవ విద్యార్థుల మేలునకయి నై. ఎస్. సి. ప పద్ధతిని నేర్పడిన నై. ఎస్. ఐ. ప. బాగుగా పని చేయుచున్నదని వ్రాయుటకు సంతసించుచున్నాము. సభాభవనము సంస్కరింపబడి కట్టబడుచున్నది. జులైలవుచున్న రెండు విద్యార్థివసతి గృహములును, తిరువల్లి క్లౌజిలో నొకటియు నిండిపోయినవి. ఛేతుపేటలో ఆని బీసెటు, సి. పి. రామస్వామి అయ్యగురార్ల స్వంతమగు విచారణక్రింద ప్రారంభమయిన పచ్చయప్ప విద్యార్థివసతి గృహము నిండుచున్నది. మైలాపురమున న్యాయశాస్త్రాధ్యాపకులకొర కొక వసతి గృహము సిద్ధమగుచున్నది. వ్యాపారవిద్య నేర్పుటకు సిసంఘమువారి యాజమాన్యముక్రింద నీ ఇరువదియవతేదిని తరగతులు ప్రారంభము కాగలవు. ఈవిద్యాలయమునకు సంబంధించి నొకరిలను కనిపెట్టియుండి సంపాదించెట్లు సహాయశాఖ యొకటి యుండునని తెలియుచున్నది. విద్యార్థి వసతిగృహముల వంకునీ సంఘమువారు దృష్టి మరల్చియుంట శుభము కము. భావివృద్ధికి మహానుకూలము.

ప్రభుత్వమువారు తలపెట్టు నై లేవలు మొదలగు మూలధన సాధ్యములగు పనుల పన్నింటికి వలసిన ద్రవ్య మిదివరకు విశేషముగా నొంగ్గ భూమియందప్పతీసికొనబడుచుండెడిది. ఇకముందు సాధ్యమయినంతవరకు రూపాయిలలో అనగా నీ దేశమన నీయపుల తీసికొనుట మంచిదని సర్ విల్లియము మేయరుగారు కడచిన బడ్జటు సమయమున గవర్నరు జనరలుగారి సభలో నుజివి ఈ సూచనము 5 కోట్లరూపాయలు అప్పు ఈరీతి సూచించి ప నిశ్చయించిరి. వారడిగినతోడనే మన దేశీయులు 12 కోట్ల వరకు మేమిచ్చెద. మన మేమిచ్చెదమని ముందుపడి వచ్చియున్నారు. దీనిని బట్టి యాదేశమున నప్పుపుట్టదను ప్రతీతి యొకటి యదృశ్యమగుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు ఈపద్ధతి నే యవలంబించినయెడల నననసరముగా పరదేశీముల వారి మూలధనమునకై వడ్డీలక్షలు కోట్లుగ నీదేశమునుండి బయటికి నంపు నాచారము కొంత తప్పు గలదనుటయు సుస్పష్టము. సర్ విల్లియముగారి రిఫలమునకు దొడ్డుడుమరిని న ముచ్చుచున్నాము.

మధ్య పరగణాలలో నొక సర్వకళాశాల సంస్థాపించుటకు తగిన విచారణలు సల్పుటకొక సంఘము నీయమింపబడినది. ఆపరగణాలలో విద్యాభివృద్ధి తగినంత కానందున సర్వకళాశాల యొక్కచోటన వ్యాప్తికలదయి యుండవలెను. సర్వకళాశాలయు దానికి సంబంధించి పరగణాలయందంతులను నచ్చటచ్చట కళాశాలలును నుండుట శ్రేయస్కరము. ఈవిషయమును గురించి బాగుగానాలోచించియే ఫీకెకమీషనరు గారిగు రాబట్టసనుగా రీవిధానంపు సర్వకళాశాలకును తదనుబంధములు గావలయు కళాశాలలకును తగిన ఏర్పాటులును దామాషాలును వేసి ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి పంపదగిన స్థితిలో రిపోర్టుపంప వలసినదని తెలిపియున్నారు. త్వరలోనే మధ్యపరగణాల కొకమంచి సర్వకళాశాల సమకూరగలదని సంతసించుచున్నాము.

వలసపోయి యుండిన కూలివారును వారి కుటుంబములును మొత్తము 5032 గురు నెలగా నుండి బయలుదేరి నచ్చి జూనునెల 2వ తేదిని ఈనగరమునకు జేరిన'డంకిజ' అను పొగయోడలో మరలివచ్చిరి. ఇదివరకు దక్షిణాఫ్రికా చచ్చలలో మనవారు విజయమందినఫీడవ సాధ్య మయినంతమంది నెడలివచ్చుట శ్రేయస్కరమనుట తోచినది. ఆభావమున కనుకూలముగ గంధిగారును బయలుదేరినారు. అందరును సీతనిని గౌరవించి పంపియున్నారు. కొంతకాలమువరకును మనవా రెక్కువ సంఖ్యలుగ వచ్చుచునే యుందురని నమ్మవలసియున్నది.

ఇంగ్లండులో హంగరుఫోర్డు అను పట్టణమొకటికలదు. అచ్చట మనహోలిపండుగకు సరిపోలు పండుగ యొకటికలదు. అచ్చట నెకానొకడినమున పురుషులు పూరెమ్మలనుచేత బట్టుకొని నీధుల వెంబడిదిరుగుచుఎవరుపడినస్త్రీలయందరనుండియు చుంబనశుల్కమును గొందురట. ఈపండుగను ప్రదర్శించుచు నొకయాంగ్లపత్రిక ప్రచురించిన చిత్రపటమొక్కట నొక్కస్త్రీ నీశుల్కమునకై పలువురుపురుషు లడ్డగించుట లిఖింపబడినదట! మన వీధులలో హోలిపండుగనాడు వినవచ్చుబూతుల నిదిమించిపోలేదా? యని లీడరు పత్రిక యాక్షేపించుచున్నది.

విదేశ తంత్రీవార్తలు.

బెర్లిన్ నుండి స్వరాజ్యము.

లండను జులై 18:— స్వరాజ్యశాసనము గూర్చి యుభయ కక్షలవారికిని రాజీలు జరుగునని చెప్పబడుచున్నది. నిన్నటి సాయంత్రము వరకు నెట్టి యెడబాటు లేకపోయినను తప్పక యెడబడిక జరుగునను నమ్మకము నట్టిగ నున్నది. అట్టి యెడబడిక ఇంకను కాలము సమీపించలేదని యెన్నుచుచున్నది.

సత్రికాభి ప్రాయములు.

డ్రై న్యము.

నిన్నటి దినమున కక్షీ బాధ కొంతవరకు యెడబడికకు రావైయుండిరి. యూనియన్ ట్రేడు మెన్ లుగా విడదీయ నెంచిన భాగములందు వైరోమున జేర్చుకొన సంకల్ప తీరిగి యనమ్మతము కలిగినది.

డ్రై నీటిజక్.

నిన్నను జాతీయవాదు లుత్సాహులైరి. సోమవారము నా డాక్ట్రీకరముగ వార్త బుట్టవచ్చును.

మార్క్సింగుపోషు.

చిక్చిల్, హోక్స్టర్ల సర్ ఎడ్వర్డు గ్రీ, మార్క్విస్ ఆఫ్ క్రూగార్థ అల్ఫ్రెడ్లనులతో నువిడదీయు సభిప్రాయము గలవారు ఆన్ ల్యెట్టు లాయడ్ బార్న్ గార్డు వివిధభాగముల యభిప్రాయ ప్రకారము విడదీయ నెంచు వారికిముఖ్యులు, వీరే యెక్కువగు నున్నారు.

మంత్రివర్గమునంద డై కమత్తము.

డ్రై నీ క్రానికల్ యిట్లు వ్రాయుచున్నది. ముఖ్యభాగము లందు మంత్రివర్గ మేకాభిప్రాయము గలిగియున్నది. రాజీనామా లిచ్చెదరను భయమున కాధారములేదు.

రాజుగారు పోర్టునుత్తుకు వెడలకుండుట.

లండను జులై 18:— అల్ఫ్రెడ్లనులందఱు డ్రై నీ నాతనాంశముల కాకణమున నాకానేపరీక్షము శ్రీరాజుగారు పోర్టునుత్తునకు బోవుట మధ్యాహ్నమువరకు వాటిరి. ఆస్క్విత్తు గారికి దర్శనమిత్తు రనుకొనుచున్నారు. నాకానేపను నేటిదినమున పరీక్షింపవలసి ప్రకటించబడినది.

రాజుగారు రాజీ ప్రయత్నములు.

లండను జులై 18:— రాజకీయస్థితి బహు చంచలముగ నున్నది. శ్రీరాజుగారు చేయుప్రయత్నములచే చివరకు డై కమత్తమునకు కాంతి కలుగు ననువాళి పుట్టుచున్నది. ఆస్క్విత్తు గారు బకింగ్ హామ భవనమునకు బోవుటకు మారుగా రాజుగారిలో సహాయమంత్రిగ పోర్టునుత్తునకు బోదురట. రాజభవనమునండి డ్రై నీంగునిధికిని, డ్రై నీంగునిధికిని భవనమునకును వర్తమానములు జరిగినవట. వెనుకటి యెక్కువ ప్రకారము రాజుగారు నేటికి పోర్టునుత్తులో నాగక సోమవారమునాడు లండనుకు బోదురట.

రాయబారములు.

ఆస్క్విత్తు గారికిని బోనారులా గారికిని సర్ ఎడ్వర్డు కార్నసుగారికిని సందేశములు జరిగినవని వదలియున్నది. లిబరల్ కక్షలవారిలో మిత్రవాదులు కొంతమంది యెడబడికకు గట్టుప్రయత్నము జేయుచున్నారని తెలియుచున్నది. ప్రతినిష్ఠ యమున సోమవారము గొప్పదినముగ నుండునటుల నూచింపుచున్నది.

రన్నిమాక్ గారి యుపన్యాసము.

లండను జులై 19:— బాల్ ఫోర్ రన్నిమాన్ గారిట్లు చెప్పిరి. ఈయన దొరతనమువారి వ్యవసాయ శాఖాధిపతులు. బెర్లిన్ నుండి స్వరాజ్యము వచ్చుట స్థిరపడినది. లిబరల్ వారికి గాని కాన్సర్వేటివు వారికిగాని స్వరాజ్యము నీయకుండుట యనాధ్యము. కాంతిప్రకాశముగ స్వరాజ్యమును స్థాపింపవలెనని వ్యవహారము గోరుచున్నారు. అంతియ కాని లొంగుదు.

రై వాల్డును ప్రతిక.

మంత్రివర్గము రై వాల్డును న్యాయజేషు, ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. మంత్రివర్గములోని వారు నలువురు వీడిపోరు కేమాయన భయము ఆస్క్విత్తు గారికి పెక్కుచిక్కులుగలుగ జేయుచున్నది. జాతీయవాదుల కెక్కువమంది బలముగ నుండుటచే లిబరల్ కక్ష వీలిపోవదని నమ్మకము కలుగుచున్నది.

మెక్సికో కల్లోలము.

మెక్సికో పట్టణము జులై. 18:— ఈ దినమున మెక్సికో కాన్సెల్లొ గారు గాయవారుల గలసికొనిరి. కాంతిని స్థాపింప ప్రయత్నలోపము జేయనని వారికి తెలియెను.

హూయ్యుటా గారు పోర్టుచేయుట.

పోర్టు మెక్సికో జులై 18:— హూయ్యుటా గారిచ్చటికి వచ్చిరేరి. వారు డ్రై నీల్ అను యుద్ధనావను డ్రై నీవు అను యుద్ధనావను నుపయోగింపవచ్చునని డ్రై నీవు జర్మనీ కాన్సెల్లొ వారు జెప్పిరి.

డ్రై నీవును పోవుట.

పోర్టు జులై 18:— ఇచ్చటనుండి హూయ్యుటా గారు డ్రై నీవును పోవుచున్నారు వారు జుమై కాపోవురునని యు కొనుచున్నారు.

రాజుగారి పోర్టునుత్తు సందర్శనము.

లండను జులై 18:— శ్రీ రాజుగారు విచ్చేయుటయందు వాలస్లయు కలిగినవి విన్నపుడు పోర్టునుత్తునకు వెంతయు నాశాభంగము కలిగెను. పరీక్షలుజూప జనులు గుంపులు గుంబుగ వచ్చియుండిరి. కాన్సెల్లొలొయు చక్కగ నెరవేరెను. గాలియెడల యెక్కుయు జలవిమానముల యెక్కుయు చర్చలు లేవక వీనికి భావుత్వమి యున్నదని చెల్లును.

లండను జులై 18:— శ్రీ రాజుగారును యువరాజు గారును పోర్టు మత్తునరేరి. ప్రజలు హృదయపూర్వక మగు స్వాగతి మొసగిరి. తరువాత వీరు యుద్ధనావయందు ప్రవేశించిరి. వారి చుట్టును వారు విమానములు తిరుగుచు కావలి యుండెను.

దూదిన్యాచారము.

లండను జులై 18:— దూది వడకువారి సంఘమునందు ఆమెరికా శాఖయందు పరిచేయుకాలము తీర్మానంపరచెన్న తీర్మానమువారి యభిప్రాయము ఈనెల 31 తేదీన వెల్లడింపబడును.

సర్ చార్లెసు మెకాగారి ఆభిప్రాయము.

లండను జులై 18:— నిన్నటిదినమున గూడిన జనసామాన్యసభయందు సర్ చార్లెసు మెకాగారిట్లు చెప్పిరి:— డై నీములపని అన్నిచోట్లను నిలచిపోయినది. నూలును వడకు యంత్రము పనిపాగినచో త్వరలో గండరగోళము మెరుగును. ఈ పరిశ్రమయు మాదిపంటను సరకుసప్లయని పనివాండ్ర సంతృప్తి మించి వెరిగెనటుటకు సందేహములేదు.

నేతపనివాండ్ర సమ్మతి.

కాల్గుసు జులై 18:— నేత వ్యాపారమునందు యజమానులకును పనివాండ్రకు కలహము పుట్టుటచే 30000 మంది పనినివదలిరి.

గంధిగారు ఇంగ్లాండునకు బోవుట.

కేపుటవుక్ జులై 18:— గంధిగారు ఇంగ్లాండునకు వెడలిరి. వారు పోవుటకుముందు జరిగిన ప్రోగ్రోసన్యాసములకు బదులు జెప్పదు హాంబి ప్రభువునకు శ్రీ హాంబి ప్రభువునకు నమస్కరము గల యనుభాషను నిజేదించునని జెప్పిరి. దక్షిణాఫ్రికా వ్రాందర సమస్యను గూర్చి యిట్లుచెప్పిరి. ఇదివరకు జేసిన యెర్పాటు గాంధీశ్వర్ వ్యతిరేకి జేయబడినది. ఈ సమస్యను నానకతోటి ననుసరించుచు రాష్ట్రీయావసరముల ననుసరించుచు నాలోచింప యూహించియును గోరిరి. రాజుగారును యువరాజుగారు పోర్టునుత్తు జేరుట.

సర్ ఎడ్వర్డు క్లార్కుగారికి విందు.

లండను జులై 18:— న్యాయవాదిత్వమునండి సర్ ఎడ్వర్డు క్లార్కు గారు వెలిపోవునపు డొక గొప్పవిందు జేయబడెను. మంత్రివర్గమువారును జడ్జిలును వచ్చియుండిరి.

గుడ్డుపు మండ్రములు.

లండను జులై 18:— గాల్క్విస్ట్ ప్రేరణచే నిన్నటిదినమున సాక్షిడొకవద్ద రిగ్జుయు లాపిలేయబడెను. వారి చొంగిపట్టబడెను. ఈనెల 15 తేదీన న్యాయమార్కెట్టునందు వెలుపునొందిన వానిలో నొకవాని నట్లుచేసిరి.

కనడాలోని హిందువులు.

విక్టోరియా జులై 18:— కొమగాటాను విలిపించిన వారును దొరతనమువారును ఏడయజూములను తిరుగు ప్రయాణమునందు కావలసిన సరకులన్నియును కొప్పుకొనలేదు. ప్రయాణప్రయత్నము లేవియులేవు.

సర్ థామసు లిప్టను.

లండను జులై 18:— సర్ థామసు లిప్టనుగారి పొగయోడయగు 'ఎరిసు'ను క్రొత్తగా నిర్మించిన 'కామ్రూ'ను ఆమెరికాకు బోవుచు స్విట్జర్ వెండ్సుకు కొలిదిమూరమున నాకా

వైస్రాయును గడచెను. యుద్ధపుటోడలు వానిని జూచి యాహ్వాన మొసంగెను. అట్లాంటిక్ సముద్రమున లేవవిపాద్యమున ఫాల్గుత్తును రేపు వీని కడసారి.

బల్ గేరియా యుగాము.

సాఫీయా జులై 19:— రాజుగారు బునాపురమునొడవ్రాలుజేసిరి.

బాల్యము కల్లోలము.

జభారెస్టు జులై 19:— రోమేనియా సరిహద్దువద్ద జరిగిన పోరాటమునందు నల్లరు బల్గేరియావైరులు వచ్చిరి.

దేశీయతంత్రీ వార్తలు

బంగారుము.

డక్కామాత్య.

డక్కా. జులై 19:— నేటిరాత్రి 7 గంటలకు గొప్ప మోహలకాల్చెన, చాటు మాపలాలు దాసుఆవారి యింటయొద్దనాక గొప్పరాజకీయ హత్యజరిగెను. హంతకు రెన్నియోబారులు వదలిరి. ఒకరు చనిపోయిరి. మరియొకరికి గాయము రగిలినవి. ఇది పోలీసు డిప్యూటీ నూపరింతుండెంటు వసంతచాటును జంపుటకు జేసినయ్యెను చెప్పబడుచున్నది. వీరి కేహరియు జరుగలేదు-పోలీసు వాచల్లెత్తతో పనిచేయుచున్నారు. హంతకుల జాడలింకను తెలియలేదు.

చిట్టగాంగు హత్య కో సుబంధము.

ఇటీవల జరిగిన చిట్టగాంగు హత్యకును దీనికిని సుబంధముండిట్లు విచారణలవల జేయవచ్చునని చిట్టగాంగు హత్య సందర్భములో కలకత్తా దోషవిచారణశాఖకు సుబంధించిన వసంతకుమార చట్టే గా రిటీరల డక్కాకు బోయియుండిరి. డిప్యూటీ నూపరింతుండెంటు తెలియజేయుచున్నవారు వీరే అయియుండునని చెప్పబడుచున్నది.

విద్యార్థులను పట్టుకొనుట.

డక్కా జులై 20:— కాంతిబాబు హోమోసాతీ స్కూలులోని యారుగురు విద్యార్థులు పట్టుకొనబడిరి. వీరిలో నిద్దరు జూనియర్ విశదలచేయబడిరి. తక్కిన నల్లరు పోలీసువారి స్వాధీనములో నేయున్నారు. వీరు కవచిన్ గాత్రీ జరిగిన హత్యకు సుబంధించి పట్టుకొనబడిట.

తరువాతి సమాచారము.

డక్కా కాలేజీలో ఇంటరుమీడియేటు పీరియడ్ గాను చదువుచుండిన 'సెక్ కజక్' బట్టాచార్జీయను విద్యార్థియు ఆస్టానులోనే చదువుచుండిన వీరేంద్రచంద్రగంగాధర యను నతడును పట్టుకొనబడిరి. కోమిల్లాలో రాజకీయ నేతములలో ననుమానింపబడిన కేవలి యనునతడును పట్టుకొనబడెను. వీరు ముగ్గురు నన్న మధ్యాహ్నము జనరలు పోస్టాఫీసు సమీపమునండి వెల్లుముడ పోలీసు కానిస్టేబులు చూచెను. అక్కడనుండి కేవలి విరినుండి విడుదల జెల్లిపోయెనట.

చిట్టగాంగు రాజకీయ హత్య.

సిల్క్ టు జులై 18:— ఈ హత్యసందర్భములో నొక స్టేషన్ మెన్, నొక గుమాస్తామొక్కయు, ఇంట్లు నేరు కోసంపబడినవి.

చినా తి బెట్టు న్యవహారములు.

కలకత్తా జులై 18:— సీమలో జరిగిన తిబెట్టుమహా సభకు వాసుదేవుగారు చినాదేశపు రాయబారిగ వచ్చియుండిరి. కలకత్తాలో నుండిన చీనిలు వీరిని స్వాగతించుచు వాళ్లకల్లబ్బులో చేసిన విందునమయమున వీరు సిమ్లాలో జరిగిన సభను గురించిగాని తిబెట్టులో వీరిలు ముందవలసిందు నాజ సేతి విషయమైగాని ముచ్చటించి యుండలేదని వీరు తెలియజేయుచున్నారు.

వీరి ప్రమాణము.

వీరి కక్కడనుండి ఆదివారమునమును 4 గంటల వరకు ఆరవకోలాయుక్ స్టీమరువారి రంగూను బయలు దేరుదును. అక్కడనుండి మరియొక స్టీమరువారి సింగపూరు వెళ్ళునారా సరిగ నీనాపావుష్టియరు వెక్కుదురు. గుర్తవారు సాయం కాలము వీరు కలకత్తాలో చినావర్తకులకు వింకోర్యిరి.

ముందుగాయబారములు

ఈ ధను దేశములకును ముందు రాబాము తేయేగూడ మున జరుగునో వీరు తెలియలేదులేక పోయిరి. 'రెండుచేక

మొలవారికిని రాయవారము వ్రాసియున్నట్లు మూలమునఁ జరిగినట్లు కన్పించుచున్నది. పరిష్కారముగలదు మరలకొంతకాలము పట్టకలదు. భూమునకును ప్రాంతములలో చీనావారికిని, చిట్టెవారికిని జరిగిన భూమిలను గురించి ప్రస్తావించిన సందర్భములలో చెప్పబడినది దీనిని గురించిగాని, జయపజయములకు గురించిగాని తెలియరాలేదని సమాధానమిచ్చిరి.

కలకత్తా ప్రాకారము.

కలకత్తా జూలై 18:—కలకత్తా ప్రాకారములలో న్యాయము ప్రకారమున నీ వెవఁగాను కేసునకుంబయ్యెను. పని నానించుకొందురు. అందుచే న్యాయము ప్రకారమున ఇమాము గారి పదవి భూములను పడినది.

కలకత్తా పట్టణములలో.

కలకత్తా జూలై 18:—వైద్యులకు కాలిబంతియును మునిన విద్యకు నొక విధానమును సంఘటింపజేసెను. రాత్రి రెండుగంటల కడ క్షుణ్ణముగ నున్నట్లు, స్పష్టత గ్రహించి, ప్రాంతములలో అనువాయ పాలెను హాటలుకు జోయిరి. సాధారణ ప్రాంతములలోని పూలకుండును ప్రక్కలకును మొదలయిరి. ఒక ఇండియన్ పోలీసు జవాన్ వచ్చెనుగాని వానినిగొట్టిరి. కొలరి కాలములోనే కొందరు యూరోపియన్ పోలీసు ఉద్యోగములను నలుగురు ఆటగాండ్రును బట్టుకొనిరి. రక్షకవ్యవస్థను కట్టెను అయినను గొట్టెను, రాయల్ పోలీసులను అయిన జె. ఫ్లెక్కర్ మరల ద్వారా పోలీసువారి కాటకము గలుగజేసి సంధులకై పట్టుకొనబడిరి. ఈ క్షుణ్ణములు 4 గురుకు వైద్యులకు కాదులకు నప్పగించబడిరి. మిగిలిన 8 గురుకు మేజిస్ట్రేటులను గురించిగాని వివరములు జేయబడిరి.

బొంబాయి

పడవమునిగి చనిపోవుట.

బొంబాయి జూలై 20:—కొందరు యూరోపియన్ లును, ఆరుగురు పడవవాండ్రును బయలుదేరి పడవమీద వెళ్లుచుండగా కొంతదూరమునకును వెళ్లగాలివచ్చి తలక్రిందులయిపోయెను. వీరందరు సముద్రములోపడిరి. తరువాత పోర్టు ప్రజలు వారి స్త్రీలను కిరి నెక్కించుకొని కేపుకు తీసికొనివచ్చినది.

సింధునది వరదలు.

కరాచి జూలై 20:—సింధునదికి మిక్కుటముగ వరదలు వచ్చినవి. పంటకాలువలలో నీ కెక్కువయి నానా ముఖముల ప్రవహించుచున్నది.

మొయిల్లమురు.

బొంబాయి జూలై 19:—మొయిల్ల స్త్రీలకు సాల్ కెట్టి నేను సాయంకాలము 4.37 నిమిషములకు వచ్చినట్లు తెలియజేయబడినది. రాత్రి 8 గంటలకు ప్రయాణము దిగుదురు. 10 గంటలకు పోస్టులు ఎక్కువైన బయలు దేరును.

సాల్ స్ట్రీలమురు.

బొంబాయి జూలై 19:—సానాతిపట్టణమున నేటి యువకులు మొయిల్లగంటలకి స్త్రీలకు కేపుచేసినది. సముద్ర మధ్యమునకు వచ్చి నవ్వును ముందుభాగము నీళ్లతో నిండి పోయి ఇంకనును వచ్చేయుట మానివేసినది. ఇట్టి స్థితిలో గాలిదెప్పి చిక్కులు ఎవలనివచ్చెను.

మంగోలియా స్త్రీలమురు.

ఇంగ్లండు టపాలువేసికొని పోవు నిమిత్తము మంగోలియా స్త్రీలకు సింహాకమునుండి స్పృహపడినది. నేటియుదయము 9 గంటలకి బయలుదేరవలసియుండెను. కాని యేమి కేయమును దొరక పడియున్నది. ఇంగ్లండునుండి ఆస్ట్రేలియాకు ప్రయాణముచేయు నిమిత్తము స్త్రీలకు పనిచేయు నిమిత్తముగా స్త్రీలమురు సందర్శనములకు తుదకుపడిరి. వీరు బొంబాయికేపు చూచుటతోపాటే యెవరు తిన్నవారు నడిచిరి, ఇరియూనియమును నిజమో తెలియకాని స్త్రీలకు ప్రయాణము నకు సిద్ధమును నుండగా నావికులు సమృద్ధి బిడ్డుకు పరిగెత్తుకొనిపోయి.

మొర్రోకా స్త్రీలమురు.

టపాలకు సాల్ కెట్టివారి పంపి కొలంబోకు తిన్నగ కెట్టివారు ముందుగాను మొర్రోకా యేడెనునుండి యిక్కడకు బయలు తీసికొని వలసియున్నది. ఇక్కడకు చేరుటతోపాటే నావికులేమి చేయునో చూడవలసియున్నది.

మోర్రోకా స్త్రీలమురు.

మోర్రోకా నేటియుదయము 10 గంటలకు కేపుచేరినది. కాని దీనిలో భాగ్యమును యెక్కించుకొనవలసి యుండెను. ఇదితప్పలలో బయలుదేరవలసియుండిన ఇంతవరకును ఇంగ్లండు టపాలువేసికొని బయలుదేరలేదు.

మరణికినను భాయపరచుట.

బొంబాయి జూలై 18:—పాలాపురముజిల్లా మాద్రే గ్రామములో మాద్రేపురే అనునతడు 5 మొదలు 17 సంవత్సరముల వయస్సుగల కుటుంబములను హత్యచేసి సందునకై మరణికిని విధింపబడినది. నిన్నమోక్షార్థము నీతడు భూములను నడి-ముద్దాయి నేరుచేసి నట్టిపూజాచేసెను. స్థిలజనకులకు పట్టు కలకత్తా యుద్యోగములు. వీరిద్దరు ముద్దాయిమీద వ్యాజ్యము చేయుటకు స్త్రీని ప్రేరేపించగ కోపమువచ్చి ముద్దాయి హత్యచేసిరి. ఈవ్యాజ్యము వలన ముద్దాయి ఆస్తిని తయి పోయి, కూటికి లేక మాడవలసి వచ్చెనట. ఇందువలన కడుపు మండి పగ దీర్చుకొనుటకై గొడ్డలి పట్టుకొని పట్టు పోలమునకు వెళ్లి యక్కడ పనిచేయుచుండిన ముద్దారు కుమారులను యొకని తరువాత నొకనిని మక్కులు మక్కులు క్రింద నరికివేసెను. ఈ స్థిలకు 17, 11, 9 సంవత్సరములు. తరువాత నక్కడ నుండి పాదపాద కలకత్తా యింటికి వెళ్లి ఆడుకొనుచుండిన అయిదేండ్ల బాలుని చంపివేసెను. తరువాత ముద్దాయి పోలీసు వారి వశమయ్యెను.

మహిసదలు రాజుగారిపై కేసు.

బొంబాయి జూలై 18:—అక్షరహస్తేను అను మహమ్మదీయు నొకనిని బుద్ధిపూర్వకముగ బంధించి కొట్టినందునకై మహిసదలు రాజుగారి క్రింద పేటు సెక్రటరీ దానుగారి మీదను, మరలకొందరిమీదను, దీనికి ప్రోత్సాహముచేసి సంకునకై రాజుగారిమీదను ఆస్తింగు (వెసిడెన్సీ) మేజిస్ట్రేటుకై మెల్లుగారు నేడు సమములు జారీచేసిరి. తన్ను వంచింది యింటికి తీసికొనిపోయి ముద్దాయిలకు దగ్గరకొని కొట్టినది ఫిర్యాది చెప్పచున్నాడు.

కెడిటు బ్యాంకు కేసు.

బొంబాయి జూలై 18:—ఈ విచారణలో అవ్వకేటు జనరల్ గారిట్టు చెప్పిరి:—అమెరికా సంఘముతో జఫర్ హస్తేను సోదరులు పట్టుకున తెగించి వ్యాపారము జరిగెను. ఇట్లుచేయుటకు డైరెక్టర్లు తనవ్యాపారముల దెలియనీయకుండుటచే కారణము. జఫర్ బ్యాంకుసామ్యంతయు తనకును తనబంధువులకును పంచివెట్టు చున్నాడు. బ్యాంకుయొక్క అంతర్గతము మెట్టి కార్యమును జరుపకుండ నణచి యుంది నాడు. జఫర్ సలహామీద వెద్దమొత్తములు బుణము లీయబడిన హస్తేను సోదరులు జఫర్ కు లొంగియుండిన యను విషయము జఫర్ మీద దగా కేసుక గత్యము ఆర్థిక నిలియెక్క సత్యమునుగప్పి పిచ్చివారికి బుణము నిస్పృహచేసిన బుణముచేసిన చాలు జఫర్ యుచ్చిన తప్పు కలహమీద బోర్డువారు వెద్దమొత్తములను బుణములుగా నిచ్చిరనుటకు సందేహములేదు. హస్తేను సోదరులు కొంత భనముగలి కొంత వ్యాపారము జేయుచున్నారను కొనినను రూ 75000 యాటు అడిటు బ్యాంకునుండి అప్పునిచ్చుట వ్యాజ్యమా? ఈసామ్య క్రిడిటు బ్యాంకుభాగముల ప్రాచీనమీద యయ్యబడినదను ముద్దాయిల వాదమునిలువదు. ప్రాచీనియచ్చి క్రిడిటిబ్యాంకునుండి భాగములు పుచ్చుకొనబడిన సంఘటి రుజువుకాలేదు. హస్తేను సోదరులు మిగిలియుండిన భాగపుసామ్యంలో 5 రూపాయలవంతున జాగ్రత్తపట్టి పుచ్చి తెలియకుండజేసెను. తరువాత 16,000 రూపాయలకు సంబంధించిన విషయములను బాడ్జి నేగారు బ్యాంకుకి తెలియజేసిరి. జాఫర్ కును భాజీకబ్రుద్దీనుకును జరిగిన వ్యవహార సందర్భములను వివరించి, యీ సందర్భములలో జాఫర్ సమర్థించుకొనిన సంగతులేమియు సరిగాలేని తెలియజేసిరి.

కెంపుగారి వాదము.

జ్యోతిబ్దేశించి కెంపుగారి సంగతులుచెప్పిరి:—హస్తేను అల్లీ, అహమ్మదుభాయి, ఆరానహా అనువారల ముగ్గురు సామ్యముమీదను ముద్దాయిని క్రిడించవలయునని అడ్వోకేటు జనరలుకోరిరి. వీరిలోనొకరి సామ్యమును వదులుకొని తక్కినయిద్దరి సామ్యమును తమవారమున కాధారము చేసికొనిరి. జ్యోతికి వీరి సామ్యముమీద నెంతవిశ్వాస ముండునో ఆ విశ్వాసముమీదనే ప్రాసిక్యూషను ఆధారపడియున్నది. ఈ

కేసులో నీ సామ్యముల కొద్దిగనో గొప్పగనో సంబంధముం యుండెను. వీరికి ప్రతికూలముగ నుండినదానిని తలచు దగా యని చెప్పచుండిరి.

న్యాయమూర్తులు కేసులోని సంగతి సందర్భములను జూరీకి రెండుగంటలు తెలియజేసిరి. తరువాత కోర్టుముగిసెను.

జాఫర్ వాదములు.

జాఫర్ తన వాదములమును వ్రాసి తన సాలిసిటరు ద్వారా పంపినాడు. దీనిలోని సంగతులు క్రింద తెలుపబడినవి:—

బ్యాంకు వ్యవహారములు నాకేమియు తెలియవు. నాన్నే సొతులందరును క్రిడిటుబ్యాంకు మేనేజరు ఉద్యోగమును స్వీకరింపుమని బలవంతపెట్టినారు. బలవంతపెట్టినను స్వీకరింపుటకు నాకు యిష్టములేదు. డైరెక్టర్లు బ్యాంకు వ్యవహారములలో ఆరితేరినవారి సాహాయ్యమును నాకు యిచ్చేవరకునే నే నా ఉద్యోగమును స్వీకరించితిని. డైరెక్టర్లు భాజీ కబురుద్దీను, కామా, మొదలగు వారును, ఇంక కొందరును గల సహకమిటీ నొకదానిని ఏర్పరచినారు. ఈసమ కమిటీకి బ్యాంకునై సర్వాధికారము కలిగియుండెను. ఈకమిటీవారు అదాన్ హా అనువానిని అకౌంటెంటుగ నియమించినారు. బ్యాంకుయొక్క లేవాదేలిన్నియు బోర్డువారి కాంక్షను అంగీకారము పొందినవి. డైరెక్టర్లు ప్రకటనలలో వ్రాసిన ప్రకారము బ్యాంకులెక్కలు కచ్చితముగనున్నవి. నేను తెలివితక్కువగ ప్రవర్తించితి నేమోగాని నాకు మోసము చేయవలయునను అభిప్రాయములేదు. ఈబ్యాంకుసందర్భము లో నేనెవరికైన వాకపడిన పక్షమున, ఆవాకదారులు నావద్ద రాబట్టుకొనుచున్నారు. వాటిలు ఎగవేయుటకు నే నెన్నడును ప్రయత్నించలేదు. హస్తేను బ్రదర్సువారు 11 లక్షల ఆనాములని వారి జాబితావలన నేను గ్రహించినాను. ఏదైన అసందర్భము కలుగుపక్షమున 10 లక్షలవరకు సాహాయ్యము చేసెదనని క్లిరీకేసులకు చుట్టూ సంద్యుగారు నాకు వాగ్దానముచేసినారు. అన్నప్రకారము ఆయన సాహాయ్యముచేసి యుండిన పక్షమున నేనీ విషయంబుని తరించియుండును. సిండికేట్లతో నాకేవిధముగ సంబంధములేదు.

ముద్దాయికేసు.

బొంబాయి జూలై 20:—నే డిక్టేటు ప్రార్తిమైనది జాఫర్ మీద వచ్చినరెండు నేరములలో దొషియని జూరీ యేకాభిప్రాయమునకువచ్చిరి. వీరి యచ్చి ప్రాయముతో: న్యాయమూర్తి పో వర్డుగా కేకేభవించి జాఫర్ కు ఏడుసంవత్సరముల ప్రవాసశిక్ష విధించిరి.

సంయుక్త రాష్ట్రము.

శారద కాలువ నీటిసంకల్పములు.

అలహాబాదు జూలై 18:—ఈకాలువ నీటిసంకల్పముల విషయమై త్వరలో ఇండియా ప్రభుత్వము వారియొచనకు తిరిగి పంపబడును.

హార్డింజ్ ప్రభిష్ట మరణము.

లక్నో జూలై 18:—హార్డింజ్ ప్రభిష్ట మరణమునకు తమ దుఃఖమును వెల్లడించుటకై కెయిబ్రుహాగుసంఘ నిన్న పురజను లొక సభచేసిరి. మహమ్మదాబాదు రాజావారధ్యక్షతను వహించిరి. ప్రాముఖ్యముగల హిందూ మహమ్మదీయోద్యోగం లనేవలు సభ నలంకరించిరి. రాజప్రతినిధిగారియెడల సానుభూతిని గమవరచుచు తీర్మానింపబడినది. హిందూదేశమున కంతకును సంబంధించి హార్డింజ్ నొకసాన్నిగొక స్మరణచిహ్నము. నేన్నరుచుటకునాద తీర్మానింపబడినది.

పంజాబు.

లెఫ్టెనెంటు గవర్నరు పర్యటనము.

లాహోరు జూలై 18:—ఇదిగ వ పంజాబు లెఫ్టెనెంటు గవర్నరుగనుండిన సర్ జేమ్సులయ్యగారి కోరిక ననుసరించి స్యరణచిహ్న నిర్మాణమునకై స్థలనిర్ణయముచేయు నుద్దేశముతో లెఫ్టెనెంటు గవర్నరు గారు శుకవారముదయమున కిక్కడకు దయచేసిరి. ఇక్కడ నన్ని జాతుల ప్రజలకును దాహారకము నిలువచేయబడును. పశువులు నీరు త్రాగుటకు తొట్టు కట్టించబడును. వీని నిర్మాణమునకు ఖర్చుల నిమిత్తము సర్ జేమ్సులయ్యగారు దారబుద్ధితో నేయుపాధ్యముల నిచ్చియున్నారు. పంజాబు దొరతనమువారికి శిల్పియగు సల్లివాను గారు వీని నమూనాలు తయారు చేయుచున్నారు. ఇరిగేషను డిపార్ట్ మెంటు వారి కనులను చేయించుచు, వీరు లాయలపురమును వదిలి మోటారుమీద పడకొట్టమీదను ధర్మశాలకు బయలుదేరిరి.

సాధువు హత్యచిహారణ.

కోట జూలై 18:—సాధుహత్య విచారణయందు తొడ తనమువారి సాక్షి సాధు బుద్ధిగో పడియుండినపుడు కుట్ర లోనున్న వారి సాక్షిగా పంపించునా లేక బ్రతుకే విచ్చెదమా యని చర్చ కేసు సాక్షివానిని పంపుటయే మంచిదను నభి ప్రాయము లుపాధునినందెను గాని రోదీయు నిరముగాలేదు. అటుతరువాత సాక్షి చంపబడెను. ఆయన జేహమునందు ఘూడు గాయము లుండెను. తేరునింగుచే ప్రతివేక్ష జేయబడి నపు డిట్లు చెప్పెను. కేరేసింగు కుట్రల రాజపుత్రు లామోడించిరి. అనేకవేల రూపాయలు తమ కిచ్చెదమని చేరు వాగ్దా నము జేసెను.

పంజాబుకోర్టు ఆర్డు.

లాహోరు జూలై 18:—ఆగస్టు మొదటి తేదీ లగాయతు అమలులోకి వచ్చు పంజాబుకోర్టుల చట్టము నను సరించి ప్రకటనలు విడివిగానున్నది. మొదటి ప్రకటనయందు 21 నెలలను భాగించబడెను. మరియొక దానియందు పీనిలో కొన్నిటికి జడ్జిలును మరికొన్నిటికి అడివనలు జడ్జిలునియమింప బడిరి కొన్ని జిల్లాలయందలి జడ్జిలు మరికొన్ని జిల్లాలయందును జడ్జిలుగ నియమింపబడిరి. కొన్ని జిల్లాలలోని జడ్జిలు మరికొన్నిటి యందు అడివనల్ జడ్జిలుగ నియమింపబడుటచే వారు యే జిల్లాలోనైనను కొద్దిచేయవచ్చును. 1, 2 తరగతులు సభాధి కేటు జడ్జిలును నియోగింపబడిరి. 1, 2, 3 తరగతుల మన సబుల హక్కులు నియోగింపబడెను. 1 తరగతి మనసబు కోర్టు నుండివచ్చు అప్పిల్లు విచారణకుగాను యేర్పడిన జిల్లాలయందు వారు జిల్లాజడ్జియధికారముల నొందెదరు. ఏతరగతి సభా జడ్జిలైనను వారసత్యపుస్తకీకేటు చట్టమునకు యులో జిల్లా కోర్టువారి యధికారము గలిగియుండును.

బర్మా.

రాజప్రతినిధి పర్యటనము.

రంగూన్ జూలై 18:—ఆగస్టు 4 తేదీని 12-30 గంటలకు చిండివీయతను నోడమీద లెట్టివెంటు గవర్నరుగారు రంగూను విడిచెదరు. పోవునపుడు మైయిసంగుయియ, బాసీ రులు జూచెదరు. బాసీనునందు రెండుదినము లుండినమీద 8 తేదీని బయలుదేరి రంగూనులో 10 తేదీని జేరి ఆనాడే మాండలేరు ప్రయాణమై మరుసటిదినము పోయిచేరుదురు. మాండలేరువందోక వారముండి మెయిమెయిరు 19 తేదీని జేరుదురు.

కాలమానము.

సింధు జూలై 20:—తిరిగి దేశమంతటను వ్షముకురిసి నది-బుగాళా భాతముయొక్క వైభాగమునవాయుభారము నందులి నూచన లచ్చశక్తియులయనవి- పశ్చిమోత్తర సరిహద్దు వెంబడి యుష్ట మధికముగనున్నది- తక్కినసహోట్ల ప్రమాణనిధి యందేయున్నది. లోయరుబర్మా, బిరిస్సా, పడమటి సంయుక్త రాష్ట్రములు, మధ్య హిందూదేశము,పడమటి మధ్యరాష్ట్రము, ద్వీపకల్పముయొక్క పశ్చిమతీరము, ఉత్తర మైద్రాచాదా, చెన్నపురి తీరముయొక్క ఉత్తరభాగమునను వ్షమంతటను గురియుచున్నది- ఉత్తర అస్సామ బంగాళము, చోటా నాగ పూరు, పూర్వ సంయుక్త రాష్ట్రములు, పంజాబుయొక్క ఉత్తర తూర్పుభాగములను, రాజపుత్రస్థానము, గుజరాతు, బొంబయి, దక్షిణ హిందూస్థానము, దక్షిణ మైద్రాచాదా, మైసూరులలో, వ్ష మచ్చటచ్చట మరియుచున్నది. వీహరము, మధ్యపరగణాల తూర్పునను, చెన్నపురియొక్క ఆస్తియ భాగమునను కొన్ని జిల్లాలు పడినవి.

నూడన:—పంజాబులో వ్షము హెచ్చును.

చెన్నపురి ఇనుపదారి కంపెనీ.

అరువదన సభయందలిచర్చ.

ఈసంఘముయొక్క ప్రాధుహోల్లరుల 60-న సామాన్య సభ వెమ్మమినిస్ట్రునందు గతనెల 17 తేదీని కర్నల్ సభ విలి యం బిస్సెట్ గారి యాజమాన్యముక్రింద జరిగెను. కార్యదర్శి గారు 1913-14 వ సంవత్సరపు మొదటిఅర్ధసాలు (అనగా, నెవ్రెంబరునెల 30-తేదీతో ముగిసిన ఆయునెలల). ఆడిటరుల పోర్టును జదివిరి. ఈ రిపోర్టులన నీక్రింది యంశములు విశద

పుగుచున్నవి. కంపెనీవారు డిటెంబరుస్తాను నోసగుపద్ధతి నవ లంబించి ప్రస్తావన అర్ధసాలున 2946537 పానులు 17 పిల్లిం గుల రిసెప్టులు ఆదాయము కలుగజేసికొని స్టేటుసెక్రెటరీగారి కీయవలసిన యప్పును తీర్చి గతనెవ్రెంబరునెల ఆఖరువరకు 1770218 సవరములు నిలవములభవముగ నుంచుకొనగలిగిరి.

ఆదాయవ్యయములు.

ప్రజల రాకపోకలు, సామానులు సాగింపబడుట, యీ లాటిమాగ్నముల గుండ యీ యర్ధసాలున ఆవెయకటి సంవత్సర మునందలి యీ యర్ధసాలునకన్న రూ. 628505 లధికముగ ఆదాయమేర్పడెను. ఆ యాదాయముల కాలమునందు కొలది రోజులు కంపెనీనాకర్లు సమైక్యకట్టికొలుపుకు వెళ్లనికారణమున ట్రెయికోలక్రమముగ సాగుటకుప్రతికూలమేర్పడియుండియు ఆదాయము అధికముగ అప్పియుండుట కంపెనీవారికెంతోదకర మేగదా? ప్రయాణికులలని ఆదాయము నిరు డీయర్ధ సంవత్సర మునకంటె రూ. 531259 ల చేతను, సవరలవలని ఆదాయము రూ. 152337 ల చేతను, తదితరమాగ్నములలని ఆదాయము రూ. 87682 ల చేతను, హెచ్చినది. సీజ్ కట్టికట్టు గలవా రుగాక నిరు డీయర్ధసాలున 14142753 మంది ట్రెయికోలలో ప్రయాణముచేసియుండిరి. ప్రస్తావన అర్ధసాలునో 15927118 మంది ప్రయాణముచేసిరి. తక్కిలముగ ప్రయాణికులలని ఆదాయము మాత్రమే రూ. 6177714 ల నుండి రూ. 6586218 లకు హెచ్చెను. సీజ్ కట్టికట్టులనను కొంతవరకు ఆదాయము హెచ్చినది. చిప్పముల (పాపెల్లులనని) ఆదాయము రూ. 558546 లనుండి రూ. 706152 లకు హెచ్చినది. ఫలితములు చక్కగ నేర్పడి పలాదులు ధారాళముగ నొకచోటినుండియే యొక చోటికి ట్రెయికోల లో సాగింపబడినదే యీ యాదాయాభివృద్ధికి ముఖ్య కారణము. గూడ్సులని ఆదాయమునందును మొత్తముగిన 152337 రూ పాయలెక్కువగ లభించెనుగాని, ధాన్యములు, ప్రత్తి యీ పద్దులలోమాత్రము దాదాపు ఏడులక్షల రూపాయలు తగ్గెను. ఈ వైరులు చక్కగ ఫలింపకపోవుటయే యందులకు కారణము. వివను, లోహములు, చమురుగింజలు, పీని యెగుమతి దిగుమతులలని ఆదాయము వై శప్తమును పోగొట్టుటయే గాక, మొత్తమున లాభమును నూచింపగల యంత హెచ్చుగ నుండినది. ఈ కంపెనీవారి నిర్వహణముక్రింద నుండు నన్ని మాగ్నములకును (శాఖామాగ్నములనహా) రూ. 12184486 లు, అనగా, ఆదాయములో నూటికి 56.89 వంతున ఖర్చాయెను. నిరు డీ యాటునెలలలో రూ. 11326481 లు, అనగా, ఆయ ములో నూటికి 54.85 వంతున మాత్రమే ఖర్చయి యుండెను. శాఖామాగ్నముల ఖర్చుకు నెట్టవలసిన పద్దులపోగా యీ కంపెనీమాగ్నములు, స్టేటుమాగ్నములు, వీనికి మాత్రము ప్రస్తా వన అర్ధ సంవత్సరమున రూ. 10661637 (ఆదాయములో నూటికి 55.93 వంతు)ను, నిరుడు రూ. 9922398 లు ఆదాయములో నూటికి 54.81 వంతునను ఖర్చాయె. ఖర్చుహెచ్చు టకు, లైసెన్సు, వంటెనలను, మరమ్మత్తు చేయుట, నొకరుల వేతనములను హెచ్చించుట, సమైక్యకట్టు సందర్శమున ఎక్కువ ఖర్చులు జనుచుట, యిత్యాదలు ముఖ్యకారణములు.

మైనూరు స్టేటులై కాలనలని ఆదాయవ్యయములు.

ఈ సంస్థానపు రైలుమాగ్నములలో ఆదాయము రూ. 1785928 ల నుండి రూ. 1837341 లకు అనగా, రూ. 51413 లు హెచ్చెను. ప్రయాణికులలని ఆదాయము 77485 రూపాయలచే హెచ్చెనుగాని, గూడ్సులని ఆదాయమును, తదితర మాగ్నములలని ఆదాయమును వరుసగ రూ. 24437 లు, రూ. 1636 లచే తీగెను. ఖర్చులు రూ. 1001134 ల నుండి రూ. 1057265 లకు హెచ్చెను. కలుకు నికరఆదాయము నిరు డీయర్ధసాలునకంటె రూ. 5616 లు తక్కువ యేర్పడెను.

నికరలాభములు.

వేల్లకు పంచివెట్టవలసినమొత్తము కంపెనీయొక్కయు, స్టేటుయొక్కయు మాగ్నములని ఆదాయముక్రింద రూ. 7041124 తేర్పడెను. ఇందులో కంపెనీయొక్క భాగము రూ. 2166500 లు; ఈ మొత్తమునుండి (గారంటీడు) వడ్డీ మున్నగు పద్దులు జమాఖర్చులుచేయగా కంపెనీవారి భాగము నకు మిగిలినది రూ. 848118 లు; మైనూరు స్టేటులై కాలనలని నికరలాభములో వీరిభాగము రూ. 37611 లు. 1913-14 వ సం॥ పు రెండవ అర్ధ సాలు అనగా, గత మార్చి తే 31 దింతో అంతమైన, అర్ధ సం వత్సర ము నందు కంపెనీయొక్కయు, స్టేటుయొక్కయు మాగ్నముల వలన రూ. 18546621 లను, మైనూరు సంస్థానమునందలి

మాగ్నముల వలన రూ. 1988422 లను ఆదాయమేర్పడిర రూ. 10178302 లు, రూ. 1113543 లు వంతు ఖర్చుపోగా నిలువదొర్చుడిన రూ. 8368319 లు, రూ. 871439 ల నిక, లాభములలో కంపెనీవారి భాగమునను, వడ్డీ మున్నగు పద్దులు క్రోసివేసినవిదను, రూ. 892808 లు రూ. 42225 లు వంతున నిలిచెను. ఈ తీరున వైశ కంపెనీ మాగ్నములవ్వారా గత మార్చి నెలాఖరుతో ముగిసిన సంవత్సరమున కంపెనీను కంపెనీవారికి చేరవలసిన లాభము రూ. 1820759 లు యేర్పడెను. ఈ మొత్తము నీ మకు వంతు బడెను. మా మా లుగ నొక గవంతు 8.3 శేకడార్డుగాక, కంపెనీవారికి నికరలాభము 1909-వ సంవత్సరమున 41690, 10-వ సం॥ న 594447, 11-వ సం॥ న 78904, 12-వ సం॥ న 113151, 13-14-వ సం॥ న 121166 పానులవంతున యేర్పడెను. వేర్వేరొక ల్లకు నూటికి 5 వంతున భాగము పంచివెట్టబడుటకు నీ లుండవచ్చునని యొకపేక హోల్డురు వెనుక నొకవరలో నూ చించియుండెను. అట్టి వీలు సమకూరాలదని అప్పుడు శీలచ బడు చుండెగాని, యప్పుడు రివెన్యూకు 160000 పాను తేర్పడి నూటికి 5 వంతున భాగము పంచుటకు మాగ్న పేర్పడు చున్నది.

నూతనోద్యమములు.

మైనూరు, బల్లారి, యాస్రాంతములలోగల చిన్నలైన (మింటర్ కేజీ) తో నడుము కలియు నిమిత్తము మదరాసు మొదలు తిరుపతి దనుక, 80 మైళ్ళదూరము, 62 లక్షల రూపాయల ఖర్చుతో నొక చిన్నలైన శివాలయపుటను, కృష్ణజిల్లా బొడ్డువారి పూర్వనమై దెజవాడనుచిట్టణము శాఖామాగ్న మునకును, గోదావరినది పశ్చిమశాఖకును మధ్యగల ప్రదేశమున కనుకూలముగ కొన్ని పనులను జరగించుటకును ప్రయత్నములు చేయబడుచున్నవి. పశ్చిమప్రదేశమందలి పోర్టులపై రైల్వే వైత మభివృద్ధికి తేబడుటకు తగిన ప్రయత్నముల నాకంపెనీ వారు చేయుచున్నారు.

తంత్రిగుండ పోటోగ్రాఫులు:—కెల్లెను 24లో ఫోటో టును, కారనజేకరు, అను ఆంధ్రయులు, యిప్పటికి 5 సంవత్సరములక్రిందతంత్రిగుండ పోటోగ్రాఫులను బంపు సమయము లను కనిపెట్టెనారు. మొదటికోజులలో ఒకపోటోగ్రాఫును తంత్రివ్వారా పంపుటకుకొంచెము హెచ్చుకట్ట మూడువందల రూపాయలుఖర్చు అగుచుండెను. ఈనవ సంవత్సరముల కృషి వలన ఇప్పుడు పోటోగ్రాఫును కొన్నిభవ్యముయంతో 20 రూపాయలలోపుగ తంత్రివ్వారా పంపుటకుకొలెనని. గానిని వెంటనే ఇండియాలో ప్రకటింపవచ్చును. ఆమెరీ కాలో జరిగిన విషయములను బొమ్మలనూపముతో ఇప్పుడు తెలిగ్రా ఫువ్వార 800 వందల మైళ్ళవరకు పోటోగ్రాఫును పంపవచ్చు ను. కొద్దికాలములో ప్రపంచములోని అన్ని భాగములకు పంపు టకు ఏర్పాట్లుచేయుదుమని ఫోటోటుగారు చెప్పెనారు. వీరి ప్రయత్నములు జయప్రథములగు వత్తుమున లండనులో గంటక్రింద జరిగిన కిక్కులు. చిత్రనిగ్రహముల టర్కీలో ప్రపంచంపవచ్చును. ప్రపంచములో ఏములకో యుద్ధముజరిగినదనుకొనుడు. ఒకవైపున జరిగిన దనుకొనుడు. యుద్ధభూమిలోని ఘోరములను, ఆనందాని పక్షవలను, గంటకాలములో ప్రపంచమునందలి అన్ని వార్తాప్రకటన లోను ప్రపంచంపవచ్చును. శాస్త్రపరిశోధ యంత్రులన్ని మహద్భుత ములను ప్రకటింపవచ్చునా?

విషజ్యోమలను కలిగించు మహామృదు:—పూర్వము విష జ్యోమములు, ఈగలు నోయలు మొదలగు చిన్నచిన్న పురుగుల రాకపోకలచేత నచ్చునుండినవి చెప్పవలసి ముండిరి. ఇప్పు డట్లుగాక కొంచెమంతి మహామృదుల గాక పోకలచేతను, వాయుండి ప్రదేశమందెై ఈ విషజ్యోమములు పుట్టుచున్నవి తెలియవచ్చుచున్నవి. ఈ మహామృదులు పూర్వము మిక్కిలి ఆరోగ్యశ్రీతియున్నవైనను, వారి వెంటపరీక్షించి నను వారియందీయము కాలుకుమందలేనియుండు వానిని గుటునులోని నొకాశాఖలోని వైద్యులు కనుగొనెను. ఆశా ఖకు చేరిన నొకా నాయకు నొకడు కలను. ఈ వైద్యుడును నొకమునకులన బాధపడలేదని. మరియొకరి నొకప్పు డొంటి కిగా బడిచివెట్టెనను అంతే విషానికి కలెను. అట్లుండయు నుండు విషజ్యోమములు కలిగించువాదమునందుకు ఈవిధి తేమియు అన్యాయములేమండ కొంత సింగి వేర్వాయికేసి యొకచోట నుండవలసినదని నొకా ధాన్యకర్మగాకకు దాని యెల్లుగారికి ప్రస లిట్లులు చేసిరి.

వృత్తాంత లేఖలు.

ఆత్మకూరు వార్తలు.

(ఒక విశేషముని యొద్దనుండి)
ఆబోతుల అచ్చువేయుట.

ఆత్మకూరు జూలై 16:—కడవివనెల తే12ది యీ తా
లూకా కుప్పుగూడ గ్రామంలో నైశ్యకలజుడు రావమ
డుగు సుబ్బయ్య తేటిగారు తన తల్లి యుత్తరక్రియలయందు
వృశాత్కృష్ట సమయంబున రు 140 లు ఖరీదుచేయు ఒకటిన్నర
సంవత్సరము యీతాడుగల ప్రత్యేకమయిన ఒక కోడెమాదను
అచ్చువేసినారు.

ఈనెల 7 తేదిని మా గ్రామమునకు మాడుమైళ్ల దూర
మున వాసిలి అను గ్రామంబున వేంచేసియుండు శ్రీవరదరాజ
స్వామి వారి గరుడోత్సవసమయంబున ఆ గ్రామస్థులు యడవల్లి
వీరపనాయకుగారు, ధర్మకర్త వాసిలి తేరయ్యనాయకుగారు,
గ్రామములో చందావేయించియు రు 150 లు విలువగల ఒక
సంవత్సరపు దూడను శ్రీవరదరాజస్వామి వారి శ్రీత్యక్తముగా
ఆబోతును విడిచినారు. ఇదిచాల ప్రత్యేకమైనదాదు. మాతాల్లా
కాయందు సుమారు ముప్పది ఆబోతులుకలవు. దర్శితాల్లాకా
రమణాయనారేం గ్రామస్థులు ఒక ఆబోతును భరింపజాలక
యరుపురి కంపిసట్లు ఆంధ్రప్రదేశ్ నుండివరకు ప్రచురించు
యండిరి. ఇందుకు చింతిల్లుచున్నారము.

నెల్లూరు వార్తలు.

(ఒక విశేషముని యొద్దనుండి)

పురమందిరము.

నెల్లూరు జూలై 16:—శ్రీయుత రేచాల లక్ష్మీనరసా
రెడ్డిగారిచే కట్టించబడిన పురమందిరమునకు పూతపరి రంగుపని
జరుగుచున్నది. రెడ్డిగారిదాతృత్వము వేసోళ్ల బాటుచున్నది.
ధర్మపతనమందిరము.

కోటవాస్తవ్యులు కీర్తిశేఖరుల నగు నల్లపరెడ్డి సుబ్బా
రెడ్డిగారి పరమమందిరమునకు ఆంధ్ర వైదికప్రతిక, కృష్ణాప్రతి
క దేశమాత మొదలగు ఆంధ్రప్రదేశ్ లును, హిందూమొదలగు
ఇంగ్లీషుప్రతికలు వచ్చుచున్నవి. ఇందు తిక్కనపత్తక భాం
డాగారము గూడ కలదు.

మ్యూనిసిపల్ మేనేజరు.

మ్యూనిసిపల్ మేనేజరుగ నున్న వేగూరి హనుమంత రా
వుగారు రావపుండువలన మృతివొందిరి తెలుపుటకు చింతి
లుచున్నారము.

సిద్ధిపురం సత్రం.

నెల్లూరునుండి ఆత్మకూరు ఉదయగిరి మొదలగు గ్రామ
ములకు పోవురోడ్డు వెంబడియున్న సిద్ధిపురం సత్రమునద్ద చాల
యిబ్బందులు కలుగుచున్నవి. ధర్మకర్తల సహాయముగైచునం
దు నికసింపుచున్నారు. వారికియిబ్బందులు తెలియవుకాబోలు!

అద్దంకి వార్తలు.

(ఒక విశేషముని యొద్దనుండి)

వాయుస్థితి.

అద్దంకి జూలై 17:—ఇచ్చట నింతవరకు వర్షము కురియ
లేదు. పశువులకు మేతలేదు. జనలు బహుసంకట పడు
చున్నారు.

సాక్షికాల.

ఈ గ్రామమునందు బోర్డుపాఠశాలయున్నది. ఇంగ్లీషు
తెలుగు వ్రైమరీ దనుక చెప్పబడును. వ్రైమరీ పరీక్షలలో
తేరిన చాలమంది కుటుంబాదు ఇంగ్లీషు వైన చదువుకొనుటకు
వీలులేదు. గనుక యిచ్చట విద్యావ్యాపనము తక్కువ గాన
బోర్డువారు లోయర్ సెకండరీ పాఠశాలను నెట్టిన బాగుండును.

ఒక పురప్రముఖుని మరణము.

గ్రామవాస్తవ్యులగు పోలూరి దక్షిణామూర్తిగారు
వారుగు రోజుల క్రిందట ఆకస్మికమరణమును పొందిరి. వీరు
సదాచారసంపన్నులు. ఆధిభిక్షాధ్యక్షులకు భోజనమివ్వవారని
కీర్తి గాంచిరి. ఈ తాల్కాకాయంగు కృష్ణవరములో సుప్ర
సిద్ధులు, స్వస్థులు, పరోపకారపారిజులు అయి కాలము
గడపి స్వర్గయాత్రికు జనిరి. బహుమంది వీరి కుటుంబమునెడ
సానుభూతి కనుపరచుచున్నారు.

భవరాశి ప్రాశస్త్య.

ఈ ప్రాశస్త్య తయారు అగుచున్నది. 1. 50000 ల
రూపాయలకు కంట్రాక్టు చెరువు త్రవ్వబడినది. కాలువలు
దీయబడుచున్నది. సుమారు 1000 యకరములు మాగాణి య
గుడని వాడక.

రాజమండ్రి వార్తలు.

(స్వకీయ విశేషముని యొద్దనుండి.)

ధర్మ సత్రము.

రాజ మహేంద్రవరము జూలై 19:— మాయూరి
నుండి ధనశ్రేష్ఠరమునకు బోవుదారిలో ప్రత్యేకము శ్రీలక్ష్మీర
కొకమిషనుఆస్పత్రి గలదు. ఇది గుంటూరు కుగ్గరు ఆస్పత్రంత
ప్రఖ్యాతి: గాంచకపోయినను అనేక శ్రీమతి చుట్టుపట్ల గ్రా
మములనుండి చికిత్స పొందుచుందురు. ఆస్పత్రి యూరికి చాల
దూరముగ నుండుటచేతను, రోగుల కుపచారముచేయుటకు
వచ్చినవారికి నిల్పుట కక్కడ ఆస్పాత్రము లేకపోవుటచేతను
పొరుగుగూడ వారికి కష్టపడుచుండెడివారు. వీరి సౌకర్యా
ధము మా పౌర ప్రాముఖ్యులలో నొకరును వక్షిలును నగు బారు
నరసింహారావుగారు తమ తల్లిదండ్రుల పేరిట రెండు వాటాలు
కట్టించిరి. ఈ సత్రము మొన్నటి 14 తేది సాయంతాలముమా
క తర్వరగు ఎల్వీయచోరగారిచే తెరువబడెను. ఆ సమయమున
పౌరవ్యుల కందరికి నాహ్వానములు వచ్చి గొప్ప సభకూడెను.
ఆల్పాహ్వానములు జరిగి, చోరగారు సత్రమును తెరిచి, నరసింహ
రావుగారిని కొనియాడుచు నుపన్యసించిన తరువాత సభ కర
తాతధ్వజలతో ముగింపునకు వచ్చెను.

గ్రామ్యభాషా నిరసనము.

తక్కిన పట్టణములలో వలెనే మాయూరిలో కూడ
నవీనాంధ్రము విూద దెబ్బతీయుటకు, సభ చేసెదమని వారము
రోజుల క్రిందట నూరించిరి. ఆ సభ జరుగునను నుదేశముతో
మి యు తీరముకూడ ఆలస్యము చేసితిని. కాని సభ జరగ
లేదు. ఎవ్వడు జరుగునో తెలియదు. వైసురాయిగారి భార్య
చనిపోయిన విషయమును గురించి కూడ నిక్కడ నింకను
సభ జరగలేదు. మొత్తమువిూద మా పౌరులు కొంతవరకు
నిద్రపోవు స్వభావము గలవారివలె గనుపట్టుచున్నారు.

కిక్కిరా బాదు వర్తమానములు.

(ఒక విశేషముని యొద్దనుండి)

కాలమానము.

కిక్కిరా బాదు జూలై 18:— ఈ ప్రాంతములలో గడ
చిన మాసము దినములలో మంచి వర్షములు కురిసినవి. చుట్టు
పట్లం గల చెరువులు, పల్లములు, బావులు మన్నగునవి జల
పూర్ణములై:వి. ఆకాశముంతయు జలవండుల పరివ్యాప్తమై
యింకను వర్షము కురియుచును చున్నది. రాత్రిందినములు
శీతల యుంఝామారుతములు నిరంతరముగ వీచుచున్నయవి.
మేఘమండలిచే బరిచ్చున్నదయిన నూగ్యని కాంతి చంద్రా
తప సాదృశ్యమును బొందినది. శ్రేష్ఠులయిన తిరుమామిడి
పం డ్లంకను అమ్మబడుచున్నవి.

హార్డింజి ప్రభృతి.

హార్డింజి ప్రభృతిగారి మరణవార్త తెలియగానే యిచ్చటి
కాశ్యపానముల్నియును, దుఃఖినుననాథము మూయబడెను.
బొలారం పౌరప్రముఖులొక సభ కావించి తమ సానుభూతిని
హార్డింజి ప్రభువుగారికి తెలియజరిచిరి.

నిర్వ్యాజనము.

మా సబ్బడిగారైన వావిలాల వేంకటాచార్యులుగా
రిక్కడికి దయచేసిన వారిగ నిద్రాణంబయిన యీ ప్రాంతముల
వారి “నిర్వ్యాజనసమాజోత్సాహము” తలయెత్త మొదలిడినది.
“హయిద్రాబాదు సయ్యత్త సమాజము” ను నెలకొల్పి,
ప్రారంభోపన్యాసము లిచ్చుటకు “వాడియా”గారు గానుండిరి.
కాని యేకాకరణమునో వారికి బదులు నిన్న సాయంత్రము బీసెం
టమ్మగారేవచ్చి, వాడియాగారి పనిని నెరవేర్చి, యీ ప్రాంత
వాస్తవ్యులను దనవాగ్దరణీ ప్రవాహతరంగముల నోలబడించు
చున్నది. నిన్న సాయంత్రము “నిర్వ్యాజన” ధర్మములను గురించి
యొక గంటపరకాల ముపన్యసించెను. ఉపన్యాస సారాం
శము సర్వమతముల యొకమత్యము, సర్వమత దగ్ధముల సమ
త్వము, వివిధ మతముల యాదగ్యాభేదము. మహమ్మదీయ
మత మండన ప్రాముఖ్యము నిన్నటి యుపన్యా
సమునందలి విశేషము. ఈపన్యాస మిమె గారేలనో యీ
దేశపు వేషమును ధరించినదిగారు. సాధారణముగా బాబ్బా
త్య వృద్ధునితలు ధరించుచుండొక కాకేయాంబరమును ధరించి
యుండెను. విభూతి బూయలేదు. రుద్రాక్షులు కన్నడలేదు.
వై ను తీరియమును లేదు.

నేటిసాయంతాలము “ఆధ్యాత్మికజీవనము”ను గురించి
యపన్యసించెదరు. శివాసధానులుగారు తెలుగులో రేపుడి
వ్యజ్ఞానము “జగద్గురు” విషయము లపన్యసించెదరు. ఈ సభ
లకు రామచంద్ర రావుగారును వారిభార్యయును వచ్చి బీసెం
టమ్మగారి పాదసమీపమునం దుపవిష్టులగుచున్నారు.

జూబులు.

I

గన్నవరం సబ్ రిజిస్ట్రారుచర్య.

అయ్యా,

గన్నవరం సబ్ రిజిస్ట్రారువారి ఆఫీసున కీమధ్య
నొకరోజున నకలు దరఖాస్తు నిమిత్తమై సబ్ రిజిస్ట్రా
రువారి ఆఫీసుకు పోతిని. సబ్ రిజిస్ట్రారువారు నకలు
దరఖాస్తును, ఫీజును పుచ్చుకొనిరి. ఆఫీసులో ఒకపాతకుర్చీ
యును, ఒక బెంచుబల్లుయును సబ్ రిజిస్ట్రారు వారి కెదు
రుగా వేసియున్నవి. వానివైన సాధారణముగా ఆఫీసులో
సరియుండినవచ్చిన జనులు కూర్చుండుదురు. ఇట్లు కూర్చుండుట
అనేక పర్యాయములు చూచితిని. నేనుకూడ పాతకుర్చీవైన
కూర్చుంటిని. అయిదు నిమిషములయిన తరువాత సబ్ రిజిస్ట్రా
రుగారు వచ్చి అచ్చటనే నిలువబడియుండిన ముగ్గురు నెద్ద
మనుష్యులను బల్లుబిడ దయచేయును అని పలికిరి. అంతట
వారు బల్లుపై గొరుచుండిరి. పిమ్మట నన్నుచూచి ఏమిపని
మీద వచ్చినావు ఎందుకు ఆక్కడ కూర్చున్నావు? అని అడి
గిరి. నేనంతట చిత్తము, నకలు దరఖాస్తు ఫీజును ఫీజు తమ
యొద్దనే యున్నవి. రకీదు దయచేయించలేదు అని చెప్పితిని.
దీనిపై కన్నులెత్తజేసి భీకరమైన చూపుతోను, గంభీరమైన
ధ్వనితోను, ఇస్తా. పో, బైటపో! త్వరగా పో! అని కేకలు
వేసిరి. నేనంతట బైటకువచ్చితిని. బైటకువచ్చి రిజిస్ట్రారువారు
వైన చెప్పిన ముగ్గురిని కూర్చుండబెట్టి నన్నేల వెళ్లగొట్టి పరా
ధము చేసిరోయని వాకబుచేయగా సదరు నెద్దమనుష్యులు
ఉదయంపూట శ్రీ సబ్ రిజిస్ట్రారువారి యింటవద్దకు వెళ్లి
దగ్గరం చేసినవచ్చిన వారలయి యున్నారని వారి తాలూకు
వారు చెప్పిరి.

గన్నవరం.

పురవాసి.

II

చాతుర్వర్ణ్య నువశ్యము.

అయ్యా,

లోకమునందు మత మెట్లగుననె, అట్లులే భగవ
ద్విశ్రితముగు చాతుర్వర్ణ్యము నవశ్యకము. వర్ణధర్మాసక్తిగల
వాడుగాని దృఢముగు మతాభిమారియు గాడు. మతమనగా
ఆగ్రముతెలియక వర్ణధర్మము నశించినంత మాత్రమున మత
ధర్మము నశింపదని పలుకుచున్నారు. మత ధర్మమునకును
వర్ణధర్మ మునకును పరస్పరసంబంధ మున్నది. కనుక యొకటి
నశింపగ మఱియొకటి నశింపదను మాట యనత్యము. ఈశ్వరో
సాననను బోధించు దానికి మతమనిపేరు. కనుకనే, అద్వైత
మతమని విశిష్టాద్వైత మతమని ద్వైతమతమని చెప్పచున్నారు.
శ్రీ శంకరగో చాగ్యాదులు మతములను స్థాపించిరిగాని అనా
దిగనున్న వర్ణ ధర్మములను మార్చినట్లుగాని అని యశవసర
మనిగాని యెచ్చటను బోధించి యుండలేదు. వర్ణధర్మ
మక్కరలేదను మాట పరమహంస విషయమొకటిగాని విషయాల
విషయమొకటి గాదు. పరమహంసలుకూడ లోకమగ్యాదకు
భంగములేకుండ నష్టాచిత ధర్మప్రవర్తకులై యుండినట్లుకు
శాస్త్రములే ప్రమాణములు. మనశాస్త్రములు పరమాధికము
నకు భంగములేనట్లు బోధింపుచు వచ్చివి. కాని ప్రాపంచిక
సౌఖ్యమునకై నన్నింటిని విడచి ఉచ్చృంఖలముగా బ్రవర్తించ
డని చెప్పలేదు. ప్రకృతము కొందఱు జాతి
వివక్షలేక వెండ్లాడిన బలముచూచి బలిష్ఠులగు వారిను
జనించువరని చెప్పచున్నారు. పవిత్రమైన యుత్తమజాతి
యంగుట్టి మధ్య మాంసాహారములను విడిచి సాత్విక పదా
ర్థములను భుజింపుచుండు తమబిడ్డలను, దీనికి విపరీత
ప్రవర్తనగల వారికిచ్చుటకు బద్ధి యెట్లుదయించునో, వీరికి
బలవర్తకముగు సుతలియందెంతి? నూతనో చదురగులు గ్రహిం
చుదురుగాలే. ఇట్టి వివాదములు వీరి కిష్టమున్నయెడల ప్రతి
క్రముఖమున ప్రచురించుటకంటె తమబిడ్డలను నొకయెటు
కకో లేక యొక శూద్రునికో, బలముగల మఱియొక జాతి
వానికో గట్టు చప్పుడు కాకుండ నిచ్చి ముడివెట్టిన బాగు
గానండును గాని వెల్లడిగావాయుట హేయమని గొప్పవారు
తే. పకమానా. గుర్తును గాడిదతోకలిన కంచరగాడిద యు
త్పన్నమగును గాని గుడ్డమునకన్న మిన్నగు బిడ్డమగు జంతు
వున్నై మెన్నటికిని గాదు. మఱియు నన్నివర్ణములు కలసి
వివాహ భోజనాదులయందు బ్రవర్తించుటకంటె ప్రామాణ్య
దలలో నున్న యవాంతర భేదములను మాన్వ ప్రముఖము
జేయుడని మొట్టమొదటనే చెడచె విభేట్టి రిత్తప్రాతలు
ప్రాయంచుదురు.

అప్పికట్ల,

కొండమూది నరసింహము.

TELEGRAMS.

REUTER'S TELEGRAMS.

Irish Home Rule.

The King's Portsmouth Visit Postponed.

LONDON, July 18.—The King postponed his departure for Portsmouth for the inspection of the fleet until the afternoon, owing to the developments of the Ulster situation. It is understood that His Majesty will receive Mr. Asquith in audience. It is announced that His Majesty will not inspect the fleet to-day. There was much disappointment at Portsmouth when it was announced that the King had been delayed. Vast crowds had gathered to watch the inspection.

Programme Carried Out.

The mobilisation, however, was carried out in bright sunshine, and the whole programme was gone through, except for the inspection. The airship and seaplane flights which were performed showed that the aeronautical branch of the navy has a great future.

Hopes of a Peaceful Settlement.

The political atmosphere is electrical. His Majesty's activities have stimulated the hope that the country is at last on the eve of peace. It is announced that Mr. Asquith, instead of going to Buckingham Palace, will accompany the King to Portsmouth as Minister in attendance. Despatches have been exchanged between the Palace and Downing Street. His Majesty has decided not to remain at Portsmouth for Tuesday as arranged formerly, but will proceed to London on Monday.

Communications Between Party Leaders.

Reports are current that communications have passed between Mr. Asquith, Mr. Bonar Law, and Sir Edward Carson, and that the body of moderate Liberals are working boldly for settlement. It is generally agreed that everything points to Monday being a most memorable day.

Optimistic Feeling Prevalent.

It is expected that Home Rule conversations will be continued over the week-end. Though an agreement was not reached yesterday evening, the feeling is still optimistic, being based on the idea that the hour for settlement has not yet arrived.

Press Comments.

The "Daily News" says that for the first time Parties were within measurable distance of peace yesterday. The deadlock related solely to the inclusion of Tyrone among the counties which Unionists wish to vote "en-bloc" on exclusion.

The "Daily Citizen" states that the spirits of the Nationalists suddenly rose yesterday and a surprising statement may be expected on Monday.

The "Morning Post" asserts that Mr. Churchill, Sir Edward Grey, Mr. Harcourt and the Marquis of Crewe are in favour of the clean-cut of Ulster, while Mr. Asquith and Lloyd George head the majority in the Cabinet in insisting on county option.

The "Daily Chronicle" says that the Cabinet is united in essentials and the fear of resignation is unfounded.

Speech of Mr. Runciman.

Home Rule Assured.

LONDON, July 19.—Speaking at Batley, Mr. Runciman President of the Board of Agriculture, said that the Home Rule was now an assured fact, and it was impossible for any Government either Liberal or Conservative to withhold it. Government hoped to launch Home Rule in an atmosphere of peace but it would not surrender to any pressure however great.

Press Views.

Ministerialist "Reynolds newspaper" says that Mr. Asquith's difficulty is the threatened revolt of four Cabinet Ministers, but in view of the loyalty of the Majority to the Nationalists there is some hope that the liberal party will not be shattered whatever happens.

His Majesty at Portsmouth.

The King and the Prince of Wales arrived at Portsmouth to-day and were accorded an ovation. They went on board the Royal yacht, around which aeroplanes circled.

LONDON, July 20.—The King and the Prince of Wales with Mr. Asquith, yesterday sailed past lines of Warships on Board H. M. yacht "Alexandra." The party boarded five vessels.

The Mexican Question.

Carbajal's Address to Diplomates.

LONDON, July 18.—MEXICO CITY.—Senior Carbajal to-day received the members of the diplomatic body. He informed them that he would omit no effort to re-establish peace.

Warships for General Huerta.

PUERTO MEXICO.—General Huerta has arrived here. The British and German Consuls have offered him the use of H. M. cruiser "Bristol" and the German cruiser "Dresden".

General Huerta Departs.

PUERTO MEXICO.—General Huerta is leaving here on board the "Dresden." It is understood that his destination is Jamaica.

Rebellions Against Constitutionalists.

MEXICO CITY.—General Orozco with 4000 men has started an insurrection against constitutionalists northward of Aguascalientes while followers of General Zapata who has been conducting the insurrection independently of the constitutionalists are pillaging and burning the villages in vicinity of the capitals.

Huerta Postpones Leaving.

PUERTO MEXICO.—Huerta has postponed his departure for at least one day, possibly several days, owing to his failure to find a vessel for friends anxious to accompany him. The number of Military refugees is increasing.

Madam Caillaux's Pilgrimage.

Madama Caillaux has been taken to the conciergerie and confined not far from Marie Antoinettes Dungeon. It has now been decided to admit a few privileged women to trial behind the iron railing out of the sight of the prisoner.

"Komagata Maru" Indians.

Provisioning Deadlock Continues.

LONDON, July 18.—The Victoria Government and the charterers and owners of the "Komagata" still refuse to accept the responsibility for provisioning the ship for her return journey. There are no signs of any preparations to sail.

Hindus and the Police Fight

LONDON, July 19.—VICTORIA.—Hindus on board the "Komagata Maru" beat off over hundred armed Vancouver police who to-day attempted to board the vessel and force her to sail for Hongkong. A number of police, including chief, were wounded by the missiles hurled from the deck. Another attempt to enforce the ship's departure will be made on Monday.

Later Report.

LONDON, July 20.—OTTAWA.—Government has instructed the Commander of Dominion Cruiser "Rainbow" to send a detachment of men to "Komagata maru" to reduce the Hindus on board to submission, with a view to their deportation on the "Empress of Japan" which is sailing on Thursday. The government has also taken legal proceedings against the Master and Charterers of "Komagata" for failing to carry out the deportation order.

Mr. Gandhi Leaves For England.

Tribute to Lady Hardinge.

LONDON, July 18.—CAPETOWN.—Mr. Gandhi has left for England. Replying to eulogistic farewells he referred feelingly to the death of Lady Hardinge and promised to convey to Lord Hardinge the condolences of the South African Indians.

South African Settlement.

With regard to the settlement of the Indian question in South Africa, Mr. Gandhi said that it had been conceived in a grand spirit. He appealed to Europeans to view the question from a humanitarian and imperial standpoint.

The Cotton Slump.

The American Ballot.

LONDON, July 18.—MANCHESTER.—The result of the ballot with regard to the proposed curtailment of working days in the mills of the American section of the Federation of Master Cotton Spinners will be announced on the 31st inst.

Argument for Curtailment.

At a mass meeting held yesterday Sir Charles Macara pointed out that looms were stopping in every direction. If the spindles continued to run, there would soon be absolute chaos. There was no doubt he said that the industry extended without regard to the growth of production, the supply of cotton, or the sufficiency or otherwise of workpeople.

Cotton Lock-out in Prussia.

Owing to a conflict between masters and men of the textile industry at Lausigh 30,000 men have been locked out.

Bulgarian Loan Sanctioned.

LONDON, JULY 18.—SOFIA.—The King has signed the German loan.

Sporting in England.

Bisley Rifle Meeting.

Prize Winners.

LONDON, July 18.—The following are the prize winners and their scores in the various sweepstakes at Bisley. Two hundred yards (34 shillings). Beaufort, score 35; five hundred yards, Darby 34. Six hundred yards (fifty-five shillings). Niemuchwalla 35; one thousand yards (thirty-six shillings and eight pence). Darby 32.

Inglis won the Donald Smith Cup with a score of 99.

Cricket.

LONDON, July 18.—AT LORDS.—Middlesex beat Essex by nine wickets.

AT TUNBRIDGE WELLS.—Notts beat Kent by 32 runs.

AT CHESTERFIELD. Yorkshire beat Derbyshire by an innings and 48 runs.

AT NORTHAMPTON.—Warwick drew with Northampton but led on the first innings.

AT LEICESTER.—Sussex drew with Leicester, but led on the first innings.

Dosing of Race Horses.

Jockey Club's Significant Action.

LONDON, July 18.—At the instance of the Jockey Club Stewards, three placed horses at Sandown yesterday were detained and samples of their saliva were taken. Similar action was taken in the case of one winner at Newmarket on the 15th instant.

The American Cup.

Challenger Sails for America.

LONDON, July 18.—Sir Thomas Lipton's steam-yacht "Erin" and the new "Shamrock" IV, outward bound for America, passed the fleet off Spithead and were loudly cheered. Falmouth will be the yacht's last port of call on this side of the Atlantic.

Banquet to Sir Edward Clarke.

LONDON, JULY 18.—A brilliant banquet was held yesterday in Lincoln's Inn on the occasion of Sir Edward Clarke's retirement from the bar. Those present included members of the Cabinet and Judges.

Balkans.

Rumania.

5 Bulgarian Soldiers Killed.

BUKHAREST.—Five Bulgarian Soldiers have been killed in a sanguinary conflict on the Rumanian frontier.

A Court Martial at Smyrna.

Three Moslems Sentenced to Death.

LONDON, July 17.—CONSTANTINOPLE.—The Court martial at Smyrna has sentenced three Moslems to death, and four to imprisonment for life for murdering, and wounding the Greeks in an outlying village.

Mail News.

ADEN, July 19.—P and O "Caledonia" with outward Mails of the 10th inst. left for Bombay at 10 p. m. to-day.

INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press.)

Case Against Jaffer Joosab.

Advocate-General's Address.

BOMBAY, July 18.—In the trial of the Jaffer Joosab case at the Criminal Sessions of the High Court to-day, the Advocate-General, continuing his address, referred to Jaffer's speculations in American concerns in the name of Hassan Brothers, which he said was ostensibly done to keep his transactions secret from the directors. Practically, the whole of the Bank's funds were paid out by Jaffer to himself and his relations. All initiation on the part of the sub-committee of the Bank had been suppressed by Jaffer. On the recommendation of Jaffer, large loans were given out. It was immaterial, for the sake of establishing the charges of criminal breach of trust against Jaffer, whether the Hassan Brothers were his nominees or not. It was sufficient to show that large sums of money were paid out to them as loans from the Bank by suppressing the true state of the finances from the Board. No doubt the Board sanctioned also large loans on false information furnished by Jaffer. Even supposing the two Hassan Brothers at one time had some money, and did some business, was there any justification for advancing them from the funds of the Credit Bank, Rs. 75,000 as Jaffer did? The defence that it was advanced on the security of the Credit Bank shares could not hold water. It was not proved that the shares in question were held by the Credit Bank by way of security. It was also in evidence that the value of these shares were kept up by Jaffer. Mr. Jardine then explained to Jury the charge in respect of the second item of Rs. 16,000. He described the dealings between Jaffer and Kazi Kabud-din and substantiated that Jaffer's explanation of this peculiar transaction was no explanation at all.

TELEGRAMS.

Mr. Kemp Addresses Jury.

Mr. Kemp then addressed the Jury. He said the Jury was asked to convict on the evidence of three men, Hassan Ali, Ahmedbhai, and Aramba. The Advocate-General dropped one of his witnesses and relied on two. Then the whole fabric of the prosecution depended on the credibility of the two witnesses. They were interested persons in the witness box. They stigmatised everything as bogus that went against them.

Judge's Summing up.

The Judge's summing up occupied two hours in the evening, when the Court rose for the day.

All-India Weather.

The Monsoon's March and Forecast.

SIMLA, July 18. Rainfall has again diminished generally, but is still fairly widespread. There are indications of the formation of a depression at the head of the Bay. The temperature is low in Central India and in south-east Rajputana. Rainfall has been nearly general in Lower Burma, Assam, Chota Nagpur, east United Provinces, east Rajputana, the Central Provinces, Konkan, Bombay-Deccan, north Hyderabad, and local in Upper Burma, Bengal, Bihar, the west of the United Provinces, Gujarat, Central India, south Hyderabad, and north Madras coast. A few falls have also occurred in the east and the north of the Punjab, Mysore, Malabar, and in the east of Madras. The principal amounts of rainfall are:—Port Blair 6 inches, Tavoy, and Diamond Island 1½, Moulmein, Rangoon and Kyaukpau I. Bassein and Akyab 3, Dibrugarh, Sibesar and Hasaribagh 1, Benares 2, Allahabad 1, Sialkot 1½, Udaipur and Mount Abu 1, Pendra 1½, Bombay 2, Ratnagiri and Marmagao 1½, Poona and Belgum 2, and Calicut 1½.

FORECAST.—No great change.

SIMLA, July 19.—Rain has again fallen over a great part of the country and has increased in amount in the Peninsula. Indication of the formation of a depression at the head of the Bay is slightly more marked. Rainfall has been nearly general in Lower Burma, east Rajputana, Central Provinces, west coast of the Peninsula, Mysore and Madras Deccan, and local in Upper Burma, Assam, Bengal, Bihar, west United Provinces, east and North Punjab, Central India, Bombay Deccan and Hyderabad. A few falls also have occurred in Orissa, Chota Nagpur, east United Provinces, Gujarat, south-east Madras and North Madras coast. The chief amounts are:—Tavoy one and half inches, Moulmein two, Toungoo, Kyaukpau and Akyab one and half, Bhamo three, Calcutta, Murrie and Jaipur one, Hoshangabad and Seoniore, Pachmarhi, Nagpur and Marmagao one and half, Karwar three, Mangalore and Mercara two, and Belgum four.

FORECAST.—No important change.

Indian Ocean Report.

Pressure is still normal at Zanzibar and Seychelles, but in moderate excess at Mauritius. The immediate outlook is of a somewhat diminished rainfall.

Later Report.

SIMLA, July 20.—Widespread rainfall has again occurred. Indications of depression at head of Bay have disappeared. Temperature is high along northwest Frontier and normal elsewhere. Rainfall has been nearly general in Lower Burma, Orissa, west United Provinces, Central India, west Central Provinces, west coast of the Peninsula, north Hyderabad and north Madras coast, and local in Upper Burma, Assam, Bengal, Chota Nagpur, east United Provinces, east and north Punjab, Rajputana, Gujarat, Bombay Deccan, south Hyderabad and Mysore. A few falls have also occurred in Bihar, east Central Provinces, southeast Madras. Principal amounts are:—Port Blair and Rangoon one and half inches; Tavoy, Moulmein, Kyaukpau and Akyab two; Bhamo and Cherrapunjee two; Dibrugarh one and half; Jalpaiguri one; Sambalpur two; Chaibassa one; Gorakhpur one and half; Dehra Dun and Chakrata one; Kotah two; Surat three; Neemuch two; Amraoti; and Chanda one and half; Ratnagiri one; Belgum three; Hyderabad one and half; Mercara and Mangalore two; Calicut three; and Cochin and Cocanada one and half.

FORECAST.—Increase of rain in the Punjab.

In-Coming and out-going Mail Steamers.

Later Details.

Ships Officers Very Reticent.

BOMBAY, July 19.—The "Salsette" arrived in the harbour at 5 this morning after a terrible experience. It appears that she got into exceedingly heavy sea when her stokehold got flooded. This resulted in the practical stoppage of the engines, and as the way was lost the seas served her worst. Her head had to be turned towards Aden so as to keep her nose towards the huge sea, and she steamed at two knots (just enough to keep her under control) in this direction for a long while. Passengers are full of stories of seas breaking constantly right over the bridge and washing through the smoking room. Ship's officers are very reticent.

"Moldavia."

The Crew Take French Leave and Strike.

BOMBAY, July 19.—"Moldavia" which was brought up from Ceylon and was to sail with homeward mails at 9 this morning is still lying helpless in the harbour. It seems that the lascars crews are recruited for five years for the England Australia run. When the "Moldavia's" crew got into the Bombay waters and smelt their home air they could not resist taking French leave. This may or may not be the whole truth of the matter, but what is an undoubted fact is that, when the ship was about to sail to-day, the whole stokehold and deck coloured crew went on strike and trooped ashore.

"Morea" Next Weeks Incoming Mail Steamer.

Next week the "Morea" will have to bring the Mails here from Aden instead of sending them by "Salsette" and going direct to Colombo. Whether anything will happen to her crew when she gets here we must wait and see.

"Moldavia" Not Yet Left the Shores.

The "Moldavia" arrived in Port at 10 A.M. this morning, but, as it needed coaling and provisions, it was detained and has not yet left with homeward mails though she is expected to leave shortly.

BOMBAY, July 18.—The commander of the "Salsette" has sent a message stating that she will arrive in Bombay on Monday morning. The "Salsette" is proceeding to Bombay at ten knots an hour. The Commandant states there is no need for anxiety. The above statement was given by the Acting Superintendent of the P. and O. Company in Bombay late last night. It is apparent from this message that the accident, which the "Salsette" met with, has not been fully repaired, and while the vessel can be expected here on Monday, the approximate hour of arrival cannot be fixed yet. In ordinary circumstances "Salsette" would have reached Bombay yesterday and returned to London to-day. So to minimise the delay in the despatch of the homeward mail the P. and O. steamer "Moldavia," Australia to London, has been diverted from Colombo to Bombay and she will arrive there to-morrow morning, sailing for Aden after passengers and mails are embarked.

arrival at Bombay Last Night.

BOMBAY, July 19.—The Mail steamer "Salsette" was signalled at 4-37 P.M. to-day. Mails and passengers will be landed at about 8 P.M. Up-country postal specials will leave at about 10 P.M.

Later Report.

BOMBAY, July 20.—The Mail Steamer was signalled at Bombay at 4-35 P.M. on Sunday, the 19th instant, and mails left Bombay by the postal express train at 9-40 last night.

China and Tibet.

A Contradiction.

CALCUTTA, July 18.—We are authoritatively informed by Mr. Ivan Chen, the Chinese Plenipotentiary at the Tibetan Conference, that he made no reference to the Simla Conference, or to the future Chinese policy in Tibet in the course of his acknowledgment at the dinner given in His Honour by the Chinese community of Calcutta at Wachu Club on Thursday night.

Mr. Ivan Chen's Departure.

Mr. Ivan Chen leaves Calcutta for Rangoon by the "Arankoja" on Sunday morning at 9 o'clock. At Rangoon he tranships for Singapore, where he takes steamer direct for China. Mr. Chen entertained the leading Chinese merchants of Calcutta to a dinner at No. 73 Lower Circular Road on Friday evening.

Future Negotiations.

Mr. Ivan Chen is unable to indicate the form of procedure which will be adopted with reference to future negotiations between China and Tibet from Pekin. If they are to take the form of notes interchanged between Pekin and Lhasa the settlement will take some time to arrive at. Questioned with reference to the reports of China-Tibetan skirmishes on the frontier of Kham, Mr. Chen stated that he had received no information as to the fighting or its result.

News in Brief.

BOMBAY.

A RAJA CHARGED.—Mr. J. Camell, Acting Presidency Magistrate, issued process to-day against M. Doss, Private Secretary of the Raja of Mahisadal and five others for wrongfully confining and voluntarily causing grievous hurt to Mahomedan Akbar Hussain and against the Raja of Mahisadal for aiding and abetting. The complainant alleges that he was decoyed into a house and severely beaten in the presence of the accused.

SMOKE NUISANCE COMMISSION SCHEME.—The Bombay Government have sanctioned a scheme prepared by the Bombay Smoke Nuisance Commission for granting certificates of competency to stokers after examination. The scheme is purely voluntary and provides a monthly examination for certificates of two grades the lower being for the "ordinary stoker" and the higher for that of "tindal stoker." The Commission realized the difficulty of mill-owners obtaining efficient firemen. In order to encourage stokers to offer for examination, the Chief Inspector will give short, popular lectures on the best method of using fuel to secure economical and smokeless results and issue printed instructions in English and the Vernacular.

A Death Sentence Confirmed.

The Bombay High Court on the 17th July confirmed the death sentence passed on Madappa Kare, of the village of Madra, in the Sholapur district, on a charge of murdering four children, ages ranging from 5 to 17. The accused admitted his guilt, but said that he was infuriated by the parents of the children, who were the Patel and the Kulkarni of the village, for having incited two women to file suits against him. The suit resulted in depriving him of all his lands and bringing his family to the verge of starvation. To avenge himself, he armed himself with an axe and went to the Patel's field, where he found the Patel's three sons aged, 17, 11 and 9 years working a harrow. One after the other, he hacked them to pieces and then ran to Kulkarni's house, where he found Kulkarni's five year old boy playing, whom also he killed. The accused then surrendered himself to the police.

Northern India.

THE SARDA CANAL SCHEME.—The "Pioneer" says that it is expected that Sarla Canal scheme will shortly be re-submitted to the Government of India for consideration.

Bengal.

SYLHET, July 18.—The houses of a pleader and of a Clerk in the bonded warehouse have been searched to-day in connection with the Chittagong political murder.

Lyallpur.

The Lieutenant-Governor visited Lyallpur on Friday morning with the object of choosing a site for a memorial foundation which is to be built by the express wish of Sir James Lyall the former Lieutenant-Governor of the Punjab, and is to include the storage of drinking water for all classes of people and watering troughs or cattle. Sir James Lyall has most generously given Rs. 1,000 to meet the cost of this erection, the designs for which are being prepared by Mr. Sullivan the Architect to the Punjab Government. The work will be carried out by the Irrigation Department. Leaving Lyallpur, His Honour proceeded to Dharamsala yesterday via Pathankot by motor.

Burma.

LIEUT-GOVERNOR OF BURMA'S TOUR.—The Lieutenant-Governor, Burma, will leave Rangoon on tour by the S. S. "Chindwin" on the 4th August at 12-30 P. M. visiting Myanung Mya and Bassein. After a halt of two days, at the latter station His Honour and party will leave it on the 8th and arrive at Rangoon on the 10th and leave for Mandalay the same day reaching on the following day. After one week's stay at Mandalay he will tour to Maymyo arriving there on the 19th August.

Punjab.

SIMLA, July 18.—In view of the mourning at Simla it has been decided to devote to the charities in which Lady Hardinge was interested, a portion of the takings at the coming Simla Amateur Dramatic Club performances of the "Dollar Princess".

New Panjab Courts Act.

The notifications just issued, in consequence of the coming into operation of the new Panjab Courts' Act from the 1st August are comprehensive in character. The first notification brings into existence 21 Sessions Divisions in the divisions of Hissar, Karnal, Ferozepore, Amballa, Ludhiana, Jullunder, Hoshiarpur, Gurdaspur, Amritsar, Lahore, Montgomery, Sialkot, Jhelum, Gujranwala, Rawal Pindi, Attock, Mianwali, Shahpur, Lyallpur, Multan and Dera Ghazi Khan. Another notification appoints the Sessions Judges of certain of these divisions to be additional Sessions Judges for certain other divisions. The Session Judge of Montgomery will be additional Session Judge for Gujranwala and Lahore, that of Lahore for Montgomery and Gujranwala, that of Mianwali for Shahpur and of Shahpur for Lyallpur. On the Civil side the same number of district are created as there will be Sessions Divisions and the same incumbents appointed. It is further notified that District Judges of certain districts shall by virtue of their office be district Judges in certain other districts. Thus the district Judges of Ambala Karnal Hissar, Hoshiarpur, Gujranwala, Shahpur and Multan shall be District Judges respectively of Simla, Rohtak, Gurgaon, Kangra, Gujrat, Thang, and Muzaffargarh. In addition to this the district Judges of certain districts are created additional District Judges for certain other one or more districts. Such district Judges or additional District Judges may sit in either district for the disposal of cases. Notifications have also issued creating subordinate Judges of the 1st and 2nd Class and conferring those powers, as also those of a Munsiff of the 1st, 2nd and third class. It is declared that in certain districts named for the purposes of hearing certain appeals from Munsiffs of the 1st class they shall exercise the powers of a District Judge and that for purposes of the succession certificate acts sub-Judges of either class shall exercise the functions of District Courts.

A Political Assassination. Police Deputy Superintendent Aimed at.

Culprits Not Traced.

DACCA, July 19.—At 7 O'clock this evening a political assassination took place here near the House of Babu Ruplal Das, a wealthy banker. Several shots were fired, one person being killed and another wounded. It is believed that the attempt was aimed at Basanta Babu, Deputy Superintendent of Police, who is reported to be unhurt. The police are taking very vigorous action. The culprits have not been traced.

Enquiries And Particulars.

CALCUTTA, July 19.—Enquiries here appear to connect Dacca assassination directly with the recent Chittagong political murders. The Deputy Superintendent referred to as Basanta Babu is believed to be Basanta Kumar Chatterjee of the Intelligence branch of the C. I. D. who left Calcutta about a fortnight ago for Dacca, in connection with the Chittagong assassination investigation.

Students Arrested.

DACCA, July 20.—Six students of the Tanti Bazar Homeopathic School have been arrested. Two of them have been released on bail and four are still in police custody. These arrests are in connection with the assassination of last night.

Later.

In connection with the assassination of last night, Rasik Ranjan Bhattacharjee, student of second year class in the Dacca College, and also Birendra Chandra Ganguli of the same class have been arrested with Rebati, the political suspect of Comilla. It is said that an orderly constable of Inspector Braja Bihari Barman saw the three young men together yesterday afternoon near the General Post Office where Rebati separated from the other two.

Mr. Justice Imam Confirmed.

CALCUTTA HIGH COURT.—Mr. Justice Hassan Imam is confirmed upon the Calcutta High Court Bench "vice" Mr. Justice Stephen who retires next November.

క ప హ రి.

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0. వి. పి. సహా రూ. 1-4-0.
దగ్గు శ్వాసకోశములందు బలహీనతవలన
ఏర్పడును. ఇది అనేకవిధములు. శైత్యమువలన
ఏర్పడిన దగ్గు. శీతకాలమున ప్రబలింపు దగ్గు. శ్వాస
కోశముల నూత్న నాళములందు ఏర్పడుదగ్గు. ఉబ్బ
సము, తుయదగ్గు. దగ్గుకు సేవించవలసినమందు
దగ్గువిధమును బట్టియుండును.

క ప హ రి చూ ర్ణ ము.

విన్నడబ్బి 1-కి 0-8-0. (6 డబ్బిల ముండు గలది)
1-కి వెల రూ 2-0-0.

ఈ చూర్ణము వనమూలికలచే చేయబడినది.
దగ్గు, ఉబ్బసము, కాసపీనస, శైత్యజ్వరము మొద
లగువానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంట
నుంచుకొనుట మంచిది.

క ల రా మా త్ర లు.

డబ్బి 1-కి 12 మాత్రలు వెల రూ. 0-6-0.

కలరా ప్లేగువలనే ఒకవిధమైన అంటుబాధ్యము.
ఇది గాలియందు నీటియందుపరమాణువులైన విష
పురుగులు చేరుటవలన గలుగును. తగిలిన వెంటనే
మందును తినుట అవశ్యకము. కలరా యున్నచోట
నీటిని కాచిత్రాగుట యుక్తము.

గ్రహణిమాత్రలు.

20 మాత్రల డబ్బి 1-కి రూ 0-8-0 వి. పి. 0-12-0

రక్తవిరేచనములు, బుక విరేచనములు, జగట
విరేచనములు, అజీర్ణ విరేచనములు మొదలగునవి
ఈ మాత్రలను మూడుపూటలు సేవించినతోడనే
నిలిచిపోవును. వీనిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును.
గుణము వెంటనే కనుపడును.

చుండుకు నూనె.

వెల సీసా 1-కి రూ 0-6-0 వి. పి. సహా 0-10-0

ఈ నూనెనురాచిన చుండు, పొట్టురాలుట,
జిల, గోకుడు ఇండ్లు మొదలగునవి మానును.
దీనివలన వెండ్రుకలకు హానిగలుగక చక్కగ
బెరుగ గలవు.

గ జి కి తైల ము.

వెల డబ్బి 1-కి రూ. 0-3-0 వి. పి. సహా 0-7-0.

గజ్జ, చీడ శరీరమంతట వ్యాపించి ముఖ్య
ముగ చిన్నపిల్లలకు విశేషబాధను గలిగించుచు
న్నవి. ఈతైలమును నాలుగుపూటలురాచిన తప్పక
పనిజేయును.

అమృతాంజనము డిపో, } 109, ఫోరోడ్డు, బొంబాయి.
9. జహంగీరువీధి, మద్రాసు.

కలరాకు మంచిమందు?

తప్పకవిషూచి నివారించు!

ఎట్టి సమయమునం బెట్టుల ఈ బాధవలన చేయవలసి
నదియు, మందుబుడ్డికి చుట్టియుండు కాగితమువలన సులభ
ముగ తెలిసికొన నగును. అట్టివిధుల ననుసరించి ఉపయోగించ
బడు ఈ బాధవరదానము, మృత్యుస్వరూపమనదగు ఈకూర
వ్యాధిని వ్యజాయధమువలె గుణపరచు చున్నది. వేయేల!
వందలకొలది బుడ్లు కర్చుచున్నవి. ప్రయోజనముం గూర్చి
సమాచారమువచ్చుచున్నది. వెలగూడ స్వల్పమే. త్వరపడుడు.
కాపుదలకొరకు మనుషుండుగ తెప్పించి పెట్టిన ఎక్కుడు
ప్రయోజనమును బడయవచ్చును గదా! ప్రాణమునందానక్తి
గల ప్రతివారును దీనిని తరుణమునం దుపయోగించి ప్రాణదాన
మును పొందుదురనుట నిక్కము, నిక్కము.

ఒక బుడ్డి వెల రూ. 1-0-0; డజన్ బుడ్లు వెల రూ. 10-0-0

ఆయుర్వేదభాషా నోరి. రామశాస్త్రి,
ఎ. కె. ఎ. సి.

ఆయుర్వేదనిలయ, బెజవాడ.

ఆనంద సంవత్సర సిద్ధాంతపంచాంగమ్

మంచికాగితము!

శుభప్రతి!!

చక్కని అచ్చ!!

అమృతాంజనం డిపోవారి మందులను గొనువారలకు ఉచితము.

వలయువారు అరణా చీటిని పంపుకొనవలయును.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు లోక విఖ్యాతమైన పరమామృతము.

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి 0-8-0

డజను 1-కి రూ. 5-4-0.

తామరతైలం.

పండ్లపాడి.

మోహినీతైలం.

వెల డబ్బి 1-కి 0-6-0

వెల డబ్బి 1-కి 0-2-0

5. తులముల నూనెగల

డజను 1-కి 3-8-0

డజను 1-కి 1-2-0

సీసా 1-కి 0-12-0

బి. పి. ఖర్చులు పోల్చుకూ.

అమృతాంజనం డిపో,

నెం. 9. జహంగీరువీధి, మద్రాసు.

మండుల కేటలాగు ఉచితముగ పంపిండును.

అమృతాంజనం డిపో,

109, ఫోరోడ్డు, బొంబాయి.

ఆనంద సంవత్సరాది సంచిక.

చిత్రపటములతో చక్కగా ముద్రింపబడినది.

కొదవారు వెంటనే వాగ్ను కొనవలయును.

9, జహంగీరు వీధి, బాల్గోపుర, మద్రాసు.

MESMERISED TALISMAN.

ఇదియొక గొప్ప క్రియ నిమిత్తమైన తాయెను. దీని
ప్రభావ మత్వద్వ్యుత్పన్నము. దీని సలంకరించుకొనిన, దేహ సురక్ష
ణకు కాపు. 2 కలరా, అమృతాంజనం మొదలగు అంటు బాధ్య
ములను లోకనీయును. 3 భూతప్రేత పిశాచములను పాతనోలు
ను. 4 వ్యాధులు, పీడలు, అపదలు, గండములు తొలగిపోవును.
5 నొప్పులు, తీపులు, వాపులు, బిళ్లలు, దెబ్బలు, హరించు
ను. 6 ఆరోగ్యము, అదృష్టము, విశ్వర్యము, బలము, సుఖము,
ఉత్సాహముగలుగును. 7 కర్మరక్షకువులు క్రియమిత్రువులగు
దురు. 8 నీవాదం గెలుచును. 9 సభకట్టు, సర్వజన వశీకరము.
10 నీవొక వ్యాపార, వ్యవహార, కార్యక్లాప సమేతమై వెళ్ల
బోవునపుడు దీనిని ధరించుకొని వెళ్లన తప్పక జయమును,
లాభమును పొందగలవు. దానియందట్టి మహిమవున్నదని ఆరు
భవజ్ఞులు వేనోళ్లయ్యవిశ్వాసునకు వక్కాణించియున్నారు. ఇది
సర్వోపద వేదయగు నొక ఘోషాయి మహాత్మునిచే గనిపెట్ట
బడినదేగాని కాలాచిత వేదదారులవలన గనిపెట్టబడినది
గాదు. స్త్రీపురుషులు ఆ బాలవృద్ధులందఱును తెప్పించుకొని
ధరింపదగిన ఆ మూల్యమైన సుప్రకృష్టమైన రక్షతాయెను.
వేయేల! ఒక్కటి తీసుకొని పరీక్షించు. అది ఆనందసముద్ర
మున నిన్నోల లాడించుట నిజము.

తాయెను వెల రూ 1-8-0 లు మాత్రమే.

వలయువారు:— పి. రాఘవజనార్ధనరావు,

మెన్మరిస్ట్ర యినిషి ట్యూట్, బంగ్లూ. (గుంటూరు జిల్లా)

FREE! ఉచితము!! FREE!!!

ఉచితము! 10 కె.టి. బంగారు సులోచనము!! ఉచితము!!!

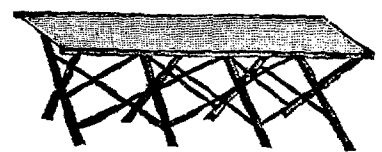
దర్బారుబాం, తలనొప్పులకు, సార్వనొప్పులకు, కీళ్లనొప్పు
లకు, పురాణవాత, మేహనొప్పులకు, పక్షవాతములకు, దెబ్బకులు,
పోట్లు, వాపులు, పుబ్బులు, దగ్గు, శైత్యమునకు, తేలు, జ్వర, మొ॥
విష జంతువులకాట్టుకు, పుండ్లకు, మంచిమందు. సీసా 1-కి
రూ 0-6-0. 12 సీసాలు రూ 4-8-0. 12 సీసాలు ఒకసారి
తెప్పించుకొనువారికి ఒక మంచి లీవరువాచీ (కేసు గడియారము
గాని) లేక 14 కె.టి. బంగారు పాతీగల పాంతును కలముగాని,
లేక ఒక 10 కె.టి. బంగారు చలువతెల్లఅద్దముల సులోచనములు
గూడుతో గాని ఈ మూడులో యేదైన ఒకటి ప్రజంతుగా
బహుమానం ఇయ్యబడును. మా బంగారు సులోచనములు
యెచ్చుటకొన్న నరు 5-8-0 లుకు తక్కువ విక్రయజేయు.
కొద్దికాలమువరకే యిచ్చెదము. త్వరపడుడు! త్వరపడుడు!!
మంచి లీవరు (వాచ్) కేసుగడియారము ఉచితము.

14 కె. టి. బంగారు పాతీగల పాంతును కలము. ఉచితము!

జి. ఆర్. దాసు అండ్ కో., తణుకు. (కృష్ణాజిల్లా)

G. R. Dass & Co., Tanuku, (Kristna District.)

Gold Medal Camp Cot.

అమెరికా దేశములో చేయబడిన

క్యాంపుకాట్.

ఈ క్యాంపు మడతమంచము 1000 పానల బరువును
ధరించగలదు. 6 అడుగుల 4 అంగుళముల పొడవు, 2 అడుగుల
6 అంగుళముల వెడల్పు, 4 అడుగుల 8 అంగుళముల రైలు.
మంచము ధర 9-0-0 మంచము మడిచిపెట్టు సంచి 2-0-0
దోమతెర 4 0-0 దోమతెర కర్రలు 2-0-0
ఈసానును అన్నింటితో పూర్తి ధర 16-8-0
అడ్డాన్స్ రెండు రూపాయలు పంపవలయును.
సానుగ్రి అమ్మబడు వర్తకశాల:- రామకోటి బిల్డింగులో గలవు
ఉత్తరములు:- గోతా అందు కంపెనీ,

57, ఆదెప్పనాయక వీధి, (ఎ. పి.)

(1-7 14)

మద్రాసు. అనివ్రాయుడు.

ధి విషయం.

(కయం రూ. 2)

జన్మ పత్రికా.

తమ బిడ్డల జనన కంఠస్థము, మాన, తిక్క, వాన,
జననకాలముల ఒక్కగా వ్రాసిపంపియెడల మేమిచ్చుట
జననకాలమును నిర్ణయించుకొని జనన కంఠస్థ - అంక కంఠస్థ
మహాదళ మొదలగునవి ఖచ్చి శుభ్రమును జన్మకర్మలదోష
బాలారిష్ట, దోషము మొదలగునవి యుండినంత విశ్లేషణమై
కాంతి దానానలంజేయుక్రియమున్న, మాతాపితృస్మృతియును
విచారించి శుభ్రమును నిక ముందు నిన్నున సంవత్సరములలో.
నిట్టిగండములవలె రాగల విషయమును శుభ్రమొక్క, ఆయు
వ్యప్రమాణ విషయమునుసహ విశదముగా వ్రాసి జన్మపత్రిక
నిర్దేశించి పంపెదము.

బాలగ్రహ నివారణ మహాయంత్రము.

ఈ మహాయంత్రము నొక కెండితాయంత్రో తేల్చి నిర్ద
పరిచి బిడ్డలకుం గట్టినచో ౧౨ సంవత్సరముల వరకు రాగల
బాలారిష్టము ఖండితముగా పరిహారము గాగల.

బాలగ్రహ నివారణ యంత్రముతోచేరి జన్మపత్రిక. వెల రూ. 2

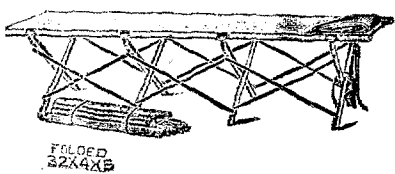
విలాస:- పి. హెచ్. ఎం. సిద్ధాంతము.

నారసేనపల్లి (జిల్లా బళ్ళారి)

మా మనోహరమైన ముఖముగా

నిద్ర పోవలసినది.

ఇది 1000 పేజీల బయట పరిచయము.

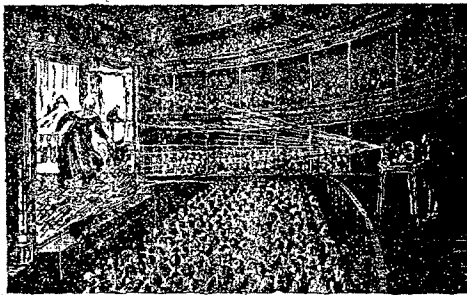

ప్రయాణము
మీరు పోయినను,
ఎక్కడ నైనను
పోయినను నిద్ర
దీనివలన పట్టగలదు

ఇది మనోహరమైన వాడుకగాను. దేశ సంచారము
చేయుచుండు ఆశీస్సులు విద్యార్థులు, దీనిని గూర్చి నొప్పుగా
జ్ఞాపించియున్నాను. ఇది అమెరికా దేశమున చేయబడినది.
6 1/2 అడుగులు పొడవును, 2 అడుగులు వెడల్పును, మడిచినప్పుడు
15 పౌండులకు మించిన బాధ్యులుగా కట్టుకొని చేతిపట్టుకొని పో
వచ్చును. ఒక చిన్న పాదదండను దీనిని పీసి మంచవచ్చును.

ధరి మంచము 1-3/4, రు. 8-0-0 దోమలై సామాను 2-0-0.
వేయి పౌండుల బరువును ఈ మంచమునూడ వేసినను బలముగా
ధరించగలదు. చక్కని బల్లికతో చేయబడిన దోమలై 5-8-0
చిరునామా:— భాదర్ అండు యూనైటెడ్ బ్రదర్స్;
వాచ్ అండు కాక్ ఇన్స్ట్రుమెంట్స్, మదరాసు.

ద్రవ్యవంతుడగుటకు మార్గము.

సుమారు రు 600 లు ఖర్చు పెట్టినయెడల ఒక కాక్
బయస్కోపు మెషీను ఒక ప్రదర్శనమునకు సరిపడే ఫీలుములు
కొనగలరు. వాటితో వేలకువేలు ఆర్జించగలరు. ఆ సంగతు
లన్ని మావద్ద మెషీను కొనువారికి ఒక పూటలో ఉచితముగా
వేర్చడము త్వరగా భాగ్యవంతు లగుటకు ముంతకుమించిన
సుఖపు మార్గము మరిలేదు. పూరా సంగతులగుల క్యాటలాగును
మాచిన తరువాత మీకే తెలియగలదు. ఆలోచించకండి.
శ్వరపండి. కారనేషన్ బయస్కోప్ కంపెనీ,
హైదరాబాద్—121, పెద్దవీధి తిరువల్లిక్కేటి, (మదరాసు)
బ్రాంచి:—ఉర్దూ, గంజాం జిల్లా.

కమ్మమహాజన సంఘము ప్రకటన.

కమ్మమహాజన సంఘమువారివల్ల గత సంవత్సరములో
కొన్ని విద్యార్థి వేతనములు ( ) యవ్వ
బడినవి. ఈ సంవత్సరము కూడా కొన్ని యవ్వబడినవి. గాన
కమ్మవీధి విద్యార్థులువారి గార్డీయనుల సంతకములతోడను
వారి పాఠశాలాధ్యక్షుల సర్టిఫికేట్లతోడను మరియితరులచే
యవ్వబడిన యోగ్యతాపత్రికలతోడను సహా ఈదిగువవారికి
దరఖాస్తులను పంపగలండులకు ఇందుమూలమున తెలియజే
యచున్నాను. ఈ దరఖాస్తులు జూలై నెలఖరులోగా
య్యారింది చిరునామాకు చేరవలెను దరఖాస్తుల పర్యవసాన
మున్ను కార్య నిర్వాహక సంఘమువారి ఆలోచనమీద
తెలియజేయబడును.

సైక్రటరీ, కమ్మమహాజన సంఘము.

కవులము, కృష్ణాజిల్లా.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు లోకవిఖ్యాతమైన పరమామృతము.

AMRUTANJAN (RED)

A SOVEREIGN REMEDY.

FOR

Head-Ache, Rheumatism Neuralgia, chest Colds, Sprain,
Stiff joints, Dislocations, Skin diseases, Toothache,
Backache, Cuts, Bruises etc.

PRICE ANNAS EIGHT ONLY.
FREE SAMPLE FOR ONE ANNA STAMPS.
RINGWORM OINTMENT.

Positively Cures Ringworm and Dhobi itches in three applications.

PRICE ANNAS SIX ONLY.
Aromatic Tooth Powder.
Cleans Teeth, Stops Bleeding, Hardens gums, Taste pleasant.

PRICE ANNAS TWO ONLY.
CAN BE HAD OF ALL CHEMISTS & DRUGGISTS.

Amrutanjan Depot.
109, FRERE ROAD, BOMBAY. 9, JEHANGIR STREET, MADRAS.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రేరీరోడ్డు, భాదర్, బొంబాయి. లేక నెం. 9, జహంగీరువీధి, మద్రాసు.

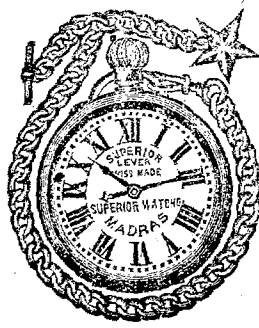
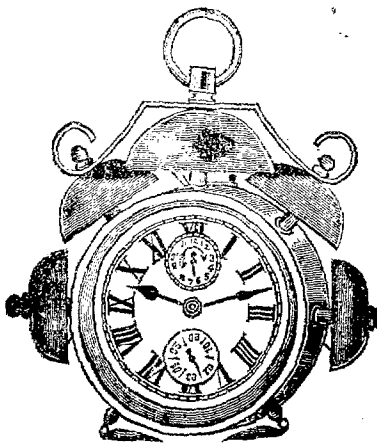
ఇదు బెల్లులుగల అలారం టయంపీను,

సుపీరియర్ లీవర్ బ్యాండ్లువాచ్.

ఇ డేమాంటి గోలునుతో సహా ధర రు 3-0-0. పోస్టేజీ 0-4-0.

యారమును మేముగి దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారెంటీ గలదు.

వజ్ర లో రప్పించి
నాలుగు రూపాయ
ల ధరకే పంపుచుం
టిమి. ఆ కేమాంటి
యిపుడును వేదనా
దల తుపయోగించు
నటుల నాలుగు
రూపాయలకే కా
వలసిన వారికి పంపె
దము.

ఈ గడియారము డయలుమీద
మాకంపెనీ పేరు ఎట్టనిసిరా
తోను ముద్రింపబడియుండును.
ఇది చూచుటకుకందమై తలచిన
మును, దస్తు పూర్వము ద్వాసు
దూమునుగల్గి మొరటుపనులకు
దగియుండును. పెట్టెమూత లో
భాగమున గ్యారంటీ చీటి అతి
కించి యుండును. సీమ నుండి
మూత తయారుచేయబడినది. గాన నెడయొద్దను జిక్కుదు.
ఒకరొక్కరును దీయదగను తలంపుతో తక్కువ వేలనుంచి
లిమి. చాలకాలము పనిచేయుచుట్టియు, స్వల్పధరగల గడి
యార మిదియొకటియేయని యనుభవంబున చెలియును. ఇదివజ్ర
కేసే గడియారములు ఖర్చు యోగ్యతాపత్రముల నంది
యున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూడుడు. మాపట్టణముననే యనే
కలుకొని సంతసింపిరన జేయమాట లెందుకు?

ఈ చిర్రుకండంబు వలె ఈ గడియారమునకు విశ
అలారంబెల్లుల ప్రక్కనే ఆమెచ్చయుండును. మనమెన్ని గంట
లను తెల్పియుండవలయునో యన్ని నగంటలకు నీ యలారములు
అయి నొక పేరునుయమునందు చెవులకంపయిన ధ్వనితో
సూచి నిద్ర లేపజాలను. ఆశ్చర్యముల కాశ్చర్యమిది. ప్రతి
వాసుకు కొని యానందింపదగినది. 4-0-0.

వలయువారు:—సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్ట్ బాక్సు. నెం 167, మదరాస్, ఇ అనివ్రాయుడు.

పోస్టేజీ సహా ఉచితము.

వీరవర్ధరాజును మాలినియును.
ఒకవిచిత్రమైన కథ—చదువుటచే
మానసోల్లాసము కలుగ జేయుటయే
గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన
స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను
ఘిందుదెలిపియున్నాము. కోరువారికి
ఉచితముగా పంపబడును.

జాగుసేయక తక్షణమే వ్రాయుడు.
వైద్యకాశ్రీ షణిశంకర్ గోవిందజి.
ఆతంక నిగ్రహ జ్ఞానధారయము.
22, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఈపంచలు కొనువారికి వీటితో పంచ 1-కి అత్తలారా
టమున కోర్వని కోడండ్ర ప్రలాపము అను నూతన గ్రంథ
మొకటి కూడా ఇనాముగ పంపబడును.
మంచిమయము! వేసవేలు కర్పవడినవి!! వెనుకదొరకవు!!

మేలైన జపాక పట్టు పంచలు

అనేక పంచలు కర్పవడినందున
ప్రస్తుతం ధరలు తగ్గించియున్నాము.
వాచకులారా! శృంగారమున్ను
నాగరికతయున్న గలమేలైనజపాక
పట్టుపంచలు పండుగదినముల అనం
దముకొరకు తెప్పించి వికయించినది
పో. మిగత కొద్ది పంచలుమాత్రమే
యున్నది. ఇందులో ఎరుపు, పచ్చు,
ఆకు పచ్చు, రోజా, మేఘ పచ్చు
ఇత్యాదిరంగులు గలవు. క్లాసునీయమైనట్టివి. త్వరపడుడు.
గృహురనిడివిన్ని 24 మూర వెడల్పుగల పట్టుపంచ 1-కి 2-0-0
పంచ 1-కి తపాలఖర్చులు 0-4-0
డిటా రెండుపంచలు కొనువారికి తపాలఖర్చులు ఇనాం.

టి. సీతారామ మొదలియార్,
3, కందప్ప మొదలి వీధి, తిరువల్లిక్కేటి, మదరాస్
FREE! అందరను దీనిని జడవలయును. **FREE!!**

ప్రతికటాంబమునం దుండదగిన పుస్తకము.
అత్తలారాటమును కోర్వని కోడండ్ర ప్రలాపము.
(నెండవకూర్పు) ఒక అణా తపాలా బిళ్లపంపువారి కుచితము.
ఈయొగ్గునెల కడవకే ఈధరకు ఇవ్వబడును.
మిత్రులారా! మేమిగ్రంథమును గత ఏప్రిల్ నెలలో
ప్రచురించినపుడు అనేకలు మాకు మికని తీసికొన్నందున
ఆగ్రంథము మేనెలలోనే ఖర్చుయిపోయినది. వెనుక వ్రాయు
వారలకు లేదని వ్రాయుటకు జింతిల్లి, మఱల ముద్రించితిమి.
ఇదియును మునుపటివలెనే ఖర్చుగనని యెంచి మునుమున్ను
తమకు ప్రబోధించెదము. ఈగ్రంథముచే మేము లాభముం
చలయనను కోరికలేనివారమని గ్రంథమును దెప్పించుకొన
వారలకందతికర తెలియును. ఈగ్రంథము ప్రతిత్రిలు జదివి
అత్తలయెడ కోడండ్ర కుండవలసిన మర్యాదయు, కోడండ్ర
యెడ అత్తల కుండవలసిన ప్రేమను గ్రహించి సుఖంబుండ
రను పరోపకార బుద్ధిచే నిది ప్రచురించెదము. కొద్దిపత్రు
ముద్రించుటచే ద్వరపడి తెప్పించుకొందురని సూచారన.
చిరునామా:— ధనా స్థకంపెనీ,
నెం. 6, వెంకటేశమెట్రి వీధి, కళాకార్ పేట, మద్రాసు